

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN SUOMALAISESSA MEDIASSA – HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSET 1.1.2000–30.6.2012

Esiupseerikurssin tutkielma

Kapteeni
Tom Malmström

Esiupseerikurssi 65
Maasotalinja

Huhtikuu 2013

MAANPUOLUSTUSKORKEAKOULU

Kurssi	Linja
Esiupseerikurssi 65	Maasotalinja
Tekijä	
Kapteeni Tom Malmström	
Tutkielman nimi	
SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN SUOMALAISESSA MEDIASSA – HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSET 1.1.2000–30.6.2012	
Oppiaine, johon työ liittyy	Säilytyspaikka
Strategia	Kurssikirjasto (MPKK:n kirjasto)
Aika Huhtikuu 2013	Tekstisivuja 41 Liitesivuja 0
TIIVISTELMÄ	
<p>Ihmiset muodostavat mielikuvia sotilaallisesta kriisinhallinnasta median välityksellä saamaan informaatiosta. Puolustusvoimat on tiedotusorganisaationsa kautta sotilaallisen kriisinhallinnan tiedonvälittäjä. Sotilaallisen kriisinhallinnan näkyvyyden tutkiminen suomalaisessa mediassa auttaa Puolustusvoimia kehittämään omaa tiedottamistaan.</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena on vastata tutkimusongelmaan <i>miten suuri on ollut sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden esiintyvyys Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamissa kirjoituksissa aikavälillä 1.1.2000–30.6.2012.</i></p> <p>Tutkimusongelmaan haettiin vastausta klassisen uusrealismin näkökulmasta muodostettujen tutkimuskysymysten kautta. Tutkimusaineiston muodostivat Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamat sotilaallista kriisinhallintaa käsittelevät kirjoitukset. Kirjoituksia löytyi kaikkiaan 1241 kappaletta. Aineisto jaettiin sisällön analyysillä neljään muuttujaan ja tilastoitiin julkaisupäivämääränsä ja muuttujien perusteella. Tutkimustulokset tuotettiin tilastoa analysoimalla ja tutkimalla esiintyvyydessä tunnistettujen nousujen ja laskujen aikaan julkaistuja kirjoituksia sisällön analyysillä.</p> <p>Tutkimuksen perusteella syntyneet keskeiset tulokset ovat: Sotilaallinen kriisinhallinta esiintyy Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoituksissa tavallista enemmän sotilaallisen kriisinhallintaoperaation valmistelu- ja alkuvaiheessa ja turvallisuustilanteen heikentyessä sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa. Vakavien turvallisuusuhkien puuttuminen, tapahtumien vähäisyys ja operaatioalueen sijoittuminen Euraasian ulkopuolelle pienentävät esiintyvyyttä.</p>	
AVAINSANAT	
Sotilaallinen kriisinhallinta, rauhanturvaaminen, ISAF, KFOR, IFOR, SFOR, EUFOR ALTHEA, EUFOR TŠAD, MINURCAT, UNIFIL, UNMEE, Helsingin Sanomat, Ulkomaan toimitus.	

SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN SUOMALAISESSA MEDIASSA – HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSET 1.1.2000–30.6.2012

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	TUTKIMUKSEN TAUSTA JA PERUSTEET	1
1.2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TUTKIMUSONGELMA JA TAVOITTEET	2
1.3	AIKAISEMPI TUTKIMUS.....	3
1.4	RAJAUKSET.....	4
2	TUTKIMUSTYÖN TOTEUTTAMINEN	5
2.1	TUTKIMUKSEN LÄHESTYMISTAPA	5
2.2	TUTKIMUSAINEISTON KERUU	7
2.3	TUTKIMUSAINEISTON KÄSITTELY	8
2.4	TUTKIMUKSEN EETTISET LÄHTÖKOHDAT	9
3	SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSISSA 1.1.2000–30.6.2012	10
3.1	ISAF.....	10
3.2	KFOR.....	13
3.3	IFOR, SFOR JA EUFOR ALTHEA.....	17
3.4	UNIFIL	20
3.5	EUFOR CHAD/CAR JA MINURCAT	24
3.6	UNMEE	26
3.7	EUNAVFOR ATALANTA.....	28
3.8	SOTILAALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYVYYDEN KESKINÄINEN VERTAILU	30
3.9	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	35
4	YHDISTELMÄ.....	36
4.1	TUTKIMUSKYSYMYKSIIN VASTAAMINEN.....	36
4.2	POHDINTA.....	37
4.3	JATKOTUTKIMUS.....	40

LÄHTEET

SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN SUOMALAISESSA MEDIASSA – HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSET 1.1.2000–30.6.2012

1 JOHDANTO

1.1 Tutkimuksen tausta ja perusteet

Suomella on pitkät perinteet sotilaallisessa kriisinhallinnassa.¹ Ensimmäiset suomalaiset rauhanturvaajat² palvelivat Siinailta alkaen vuodesta 1956 Yhdistyneiden Kansakuntien johtamassa operaatiossa. Sen jälkeen on jatkuvasti ollut jokin suomalainen kriisinhallintajoukko³ jossain päin maailmaa. Yhdistyneiden Kansakuntien operaatioiden rinnalle on kahdella viime vuosikymmenellä noussut Euroopan Unionin ja NATO:n johtamia operaatioita, joihin myös Suomi on osallistunut.⁴

Sotilaallinen kriisinhallinta kiinnostaa suomalaisia. Moni tuntee toisen suomalaisen, joka on palvellut sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa. Media toimii tiedonvälittäjänä. Median välityksellä suomalaiset muodostavat mielikuvia siitä, mitä kriisinhallintaoperaatioissa tapahtuu, millaisia tehtäviä siellä suoritetaan ja millaisia uhkia siellä palveleviin suomalaisiin kohdistuu. Jatkuvasti kehittyvä tiedonvälitys on muuttunut reaaliaikaisemmaksi. Jokainen media pyrkii uutisoimaan tapahtumat ennen kilpailijoitaan.

¹ Sotilaallisella kriisinhallinnalla tarkoitetaan turvallisuuspoliittisista ja humanitaarisista syistä sotilaallisin keinoin toteutettavaa rauhanturvaamista, sotilaallista väliintuloa ja tilanteen hallintaa. PVAH määritelmärekisteri.

Kenttäohjesääntö, Yleinen osa määrittelee sotilaallisen kriisinhallinnan seuraavasti: ”Sotilaallisin keinoin tapahtuvaa kriisinhallintatoimintaa (rauhanturvaamista), joka tähtää ensisijaisesti vakauden ja turvallisuuden palauttamiseen ja säilyttämiseen kriisialueella. Tavoitteena on edellytysten luominen yhteiskunnan muiden toimintojen käynnistämiseksi.” Kenttäohjesääntö Yleinen osa, 2007, 104.

Tässä raportissa kaikista rauhanturvaamiseen ja sotilaalliseen kriisinhallintaan käytetään termistön selkeyttämiseksi sanaa sotilaallisen kriisinhallinta. Lisäksi sotilaallisen kriisinhallinta on vakiintunut terminä Suomen valtion virallisissa asiakirjoissa kattamaan myös rauhanturvaamisen.

² Termiä rauhanturvaaja käytetään kuvaamaan sotilasta, joka palvelee sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa.

³ Termiä käytetään tässä raportissa kuvaamaan sotilasjoukkoa, joka osallistuu sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon.

⁴ Tikka, 2006, 112, 122, 136, 156 ja 180.

Helsingin Sanomat on Sanoma Newsin kustantama Pohjoismaiden suurin päivittäin ilmestyvä sanomalehti.⁵ Helsingin Sanomat on valittu lähdeaineistoksi, koska se on luetuin päivälehti Suomessa.⁶ Helsingin Sanomat sopii hyvin edustamaan suomalaista valtamediaa jo pelkästään levikkinsä puolesta. Helsingin Sanomat saavuttaa suuren lukijamäärän painetun lehden lisäksi HS.fi-verkkolehdeksi. Toimittajien mielipiteet, käsitykset ja poliittiset kannat vaikuttavat uutisointiin. Helsingin Sanomien toimituksissa työskentelee useita toimittajia, jolloin toimittajien subjektiiviset näkemykset jäänevät vähäisiksi uutisoinnissa.

Puolustusvoimat on tiedotusorganisaationsa kautta sotilaallisen kriisihallinnan tiedonvälittäjä. Oman tiedottamisensa kehittämiseksi Puolustusvoimilla on tarve selvittää sotilaallisen kriisinhallinnan uutisoinnin määrää ja laatua suomalaisessa mediassa, koska medialla on suuri vaikutus kansalaisten mielipiteeseen. Kansalaismielipide puolestaan vaikuttaa niihin Suomen valtion päätöksiin, joilla ratkaistaan osallistuminen sotilaallisen kriisinhallintaan. Puolustusvoimien oman tiedottamisen onnistuminen vaikuttaa myös kansalaisten käsitykseen sotilaallisesta kriisinhallinnasta ja operaatioista, joihin Suomi osallistuu. Sotilaallisen kriisinhallinnan näkyvyyden tutkiminen suomalaisessa mediassa auttaa Puolustusvoimia kehittämään omaa tiedottamistaan.

1.2 Tutkimuksen tarkoitus, tutkimusongelma ja tavoitteet

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten Helsingin Sanomien Ulkomaan toimitus on käsitellyt uutisoinnissaan sotilaallista kriisinhallintaa määrällisesti aikaan sidottuna.

Tutkimusongelmana on miten suuri on ollut sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden esiintyvyys Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamissa kirjoituksissa aikavälillä 1.1.2000–30.6.2012. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa Puolustusvoimille tiedotustoiminnan kehittämiseksi

Tutkimusongelmasta johdettiin seuraavat tutkimuskysymykset:

1. Miten kirjoitusten määrä on jakautunut ajallisesti operaatiota pää- ja sivuasiana käsitteleviin sekä suomalaista kriisinhallintajoukkoa pää- tai sivuasiana käsitteleviin kirjoituksiin?
2. Millaisia ajallisia trendejä kirjoitusten määrästä on tunnistettavissa?

⁵ <http://www.sanoma.fi/tietoa-sanomasta/sanoma-news>. 24.1.2013.

3. Millaisia eroja on kirjoitusten määrässä eri sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken?
4. Mikä merkitys on suomalaisen kriisinhallintajoukon henkilöstövahvuudella kirjoitusten määrään?

1.3 Aikaisempi tutkimus

Mediaa ja journalismia on tutkittu useissa tutkimuksissa ja mediasta osana yhteiskuntaa on kirjoitettu lukuisia teoksia. Esimerkkinä Esa Väliwerosen toimittama *Journalismi Murroksessa* (2009), joka käsittelee journalismin muutosta 2000-luvulla. Risto Uimonen tarkastelee median valtaa kirjassaan *Median mahti* (2009). Turvallisuuspolitiikkaa ja mediaa tarkastelevia tutkimuksia on useita. Jami Virta on väitöskirjassaan tutkinut vuosien 1965–1975 yhteiskunnallista muutosta ja sen merkityksen tulkintaa julkisissa keskusteluissa sotilaallisen maanpuolustuksen ja puolustusvoimien kehittämisestä. Tommi Koivula käsittelee nykyaikaisen viestintäteknologian mahdollistamaa julkisuuden merkitystä ja voimaa nykyajan maailmanpolitiikassa väitöskirjassaan. Jarno Limnellin väitöskirjassa käsitellään median vaikutusta uhkakuvien rakentumiseen. Maanpuolustuskorkeakoulun artikkelikokoelmassa julkaistussa Risto Sinkon artikkelissa käsitellään median osuutta kansalaisten turvattomuusarvioissa.

Sotilaallista kriisinhallintaa on tutkittu eri näkökulmista erityisesti Puolustusvoimissa. Aihetta on lähestytty strategian, sotahistorian, johtamisen, sotilaspedagogiikan, taktiikan, sotatekniikan, käyttäytymistieteiden kautta. Esimerkkeinä mainittakoon Jari Hytösen ja Tapio Huhtamellan esipuseerikurssin tutkielmat sekä Riku Mikkosen diplomityö. Sotilaallista kriisinhallintaa on tutkittu myös puolustusvoimien ulkopuolella. Tommi Sikanen on tehnyt pro gradun Tampereen Yliopistossa vuonna 2012.

Sotilaallista kriisinhallintaa mediassa tutkivia julkaisuja löytyy ulkomailta useita. Muutamia esimerkkejä ovat Fanie Hermanin ja Andrew Szanajdan tutkimus *The Role of the Chinese Media in Establishing Common Ground between Sino-African Philosophical Traditions: A Case Study on Peacekeeping Operations* (2012) ja Erin Murphyn *Perceptions of the International Media in Post-Conflict Srebrenica, Bosnia-Herzegovina* (2010).

⁶ Levikintarkastus Oy:n tutkimuksen mukaan vuonna 2011 Helsingin Sanomien päivittäinen levikki oli 365 994 lehteä/päivä ja lukijamäärä 881000 syksyn 2011 ja kevään 2012 aikana. <http://www.levikintarkastus.fi/levikkitietokanta/index.php>. 27.9.2012.

Keväällä 2013 valmistuu Maanpuolustuskorkeakoulun Strategian laitoksen ohjaamana kaksi tutkimusta. Toisessa niistä tutkitaan Suomen pääministerin ja puolustusministerin internet-blogien luomaa kuvaa sotilaallisesta kriisinhallinnasta ja toisessa näkemystä sotilaallisen kriisinhallinnan näkemystä ja sen muutosta suomalaisessa mediassa 2000 luvulla. Lähdeaineistona ovat useiden suomalaisten lehtien pääkirjoitukset. Aikaisempaa kvantitatiivista tutkimusta sotilaallisen kriisinhallinnan esiintymisestä suomalaisessa ei löytynyt.

1.4 Rajaukset

Tutkimus on rajattu Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen sotilaallista kriisinhallintaa käsitteleviin kirjoituksiin ajalla 1.1.2000–30.6.2012. Ajanjakso on riittävän pitkä kuvaamaan sotilaallisen kriisinhallinnan esiintymistä. Ajanjaksolla on seitsemän sotilaallista kriisinhallintaoperaatiota, mikä riittää esiintyvyyden vertailuun eri operaatioiden kesken. Ajanjaksolle mahtuu sekä Yhdistyneiden Kansakuntien, NATO:n että Euroopan Unionin johtamia sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita. Rajaus tehtiin Helsingin Sanomiin, koska levikkinsä puolesta se on Suomen suurin päivälehti ja kykenee parhaalla tavalla edustamaan Suomalaisia medialähteitä. Tutkimustyön suppeuden takia lähdemateriaali rajattiin Ulkomaan toimituksen kirjoituksiin.

Tutkimusmateriaali rajattiin koskemaan niitä sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita, joihin Suomi on osallistunut operatiivisilla joukoilla 1.1.2000–30.6.2012. Tutkimuksessa käsitellyt operaatiot olivat: ISAF, KFOR, IFOR, SFOR, EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT, UNIFIL, UNMEE ja EUFOR ALTHEA. Sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita, joissa on palvellut vain sotilastarkkailijoita tai esikuntaupseereita, ei otettu lähdemateriaaliin.

Lähdemateriaaliin otettiin mukaan myös edellä mainittuja sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita koskevat kirjoitukset aikaväliltä 1.1.2000–30.6.2012, jolloin operaatioissa ei palvellut suomalaisia joukkoja. Tämä tehtiin, koska esiintyvyyden tutkiminen koko käsiteltävältä ajaksolta antoi paremman kuvan kokonaisuudesta.⁷

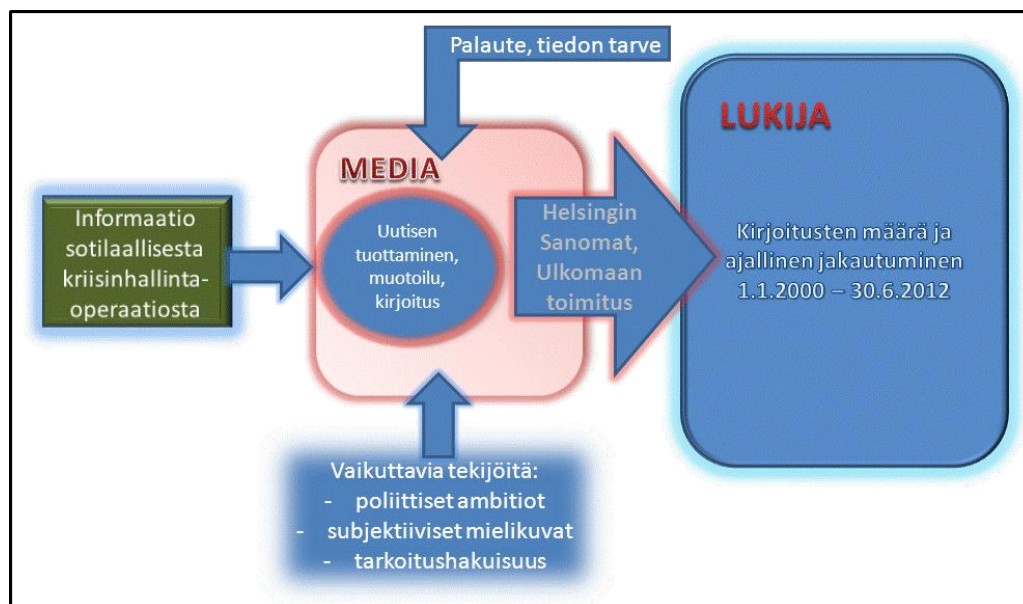
⁷ Nieminen & Pantti 2009, 126.

2 TUTKIMUSTYÖN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen lähestymistapa viitekehysten ja tutkimusmenetelmien kautta. Lisäksi esitellään tutkimusaineiston keruu ja käsittely eli tutkimusprosessin kulku. Lopuksi esitellään tutkimuksen eettiset lähtökohdat.

2.1 Tutkimuksen lähestymistapa

Tämän tutkimuksen näkökulma on klassinen uusrealismi. Tutkimus pyrkii tarkastelemaan tutkimusaluetta ulkopuolelta ja luomaan selittäviä malleja.⁸ Painopisteen ollessa kvalitatiivinen ja siinä havaittuja ilmiöitä selittävä näkökulma voidaan pitää samana koko tutkimuksen ajan. Pyrkimyksenä on saada yksittäisistä tutkimustuloksista sellaisia yleistyksiä, jotka mahdollistavat muiden kuin tässä tutkimuksessa esiintyvien ilmiöiden tunnistamisen, ymmärtämisen ja ennakoimisen.⁹ Tämän kaltaisessa kvantitatiivisessa tutkimuksessa ei kyetä rakentamaan vertailuryhmään perustuvaa koeasetelmaa, koska varsinaista vertailuryhmää ei ole. Tutkimuksen viitekehys on kuvan 1 mukainen:

Kuva 1. Tutkimuksen viitekehys

⁸ Sipilä & Koivula 2013, 23–24.

⁹ Varto 1992, 101.

Informaatio sotilaallisesta kriisinhallintaoperaatiosta

Informaatio kriisinhallintaoperaatiosta tulee medialle eri kanavien kautta. Kanavia voivat olla Puolustusvoimien tiedotusorganisaatio, median omat tiedonvälityskanavat tai joku toinen media.

Media

Medialla tarkoitetaan tiedotusvälinettä. Se on myös joukkoviestintää, joka välittää sanomaa teknisin välinein monistettuna samanaikaisesti suurelle etukäteen rajaamattomalle yleisölle vapaasti vastaanotettavaksi jatkuvasti tai säännöllisin väliajoin. Tässä tutkimuksessa medialla tarkoitetaan Helsingin Sanomien Ulkomaan toimitusta.

Uutisen tuottaminen, muotoilu ja kirjoitus

Joukkoviestinnässä voidaan erottaa useita vaiheita, joiden kautta sanoma kulkee. Aluksi hankitaan käsiteltävä aineisto. Aineisto voidaan välivarastoida myöhempää käyttöä varten ja ottaa esiin tarvittaessa. Käyttöön otettaessa aineisto muokataan viestimille sopivaan muotoon ja jaetaan vastaanottajille. Vastaanottavalta yleisöltä saadaan palaute jaetusta sanomasta.

Uutisen tuottamiseen vaikuttavat tekijät:

Toimittajalla tai medialla voi olla poliittisia ambitioita, subjektiivisia mielikuvia ja tarkoitushakuisuutta tuottaessaan uutisointia. Voidaan olettaa, että joissain tapauksissa toimittajan henkilökohtaiset näkemykset ja maailmankuva vaikuttavat uutisen kirjoittamisessa siten, että uutisesta välittyvä kuva saa poliittisia sävyjä. Subjektiivisen näkemyksen voimakkaalla esiintuomisella voidaan tahallisesta tai tahattomasti vaikuttaa siihen mitä lukija uutisen jälkeen aiheesta ajattelee.

Tutkimuksessa on kvalitatiivinen (laadullinen) ja kvantitatiivinen (määrällinen) osa.

Aineistona käytettävä Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoitusten sisällöt heijastavat ihmisen kokemusmaailmaa.¹⁰ Sen sisällä tutkittavat tekstit ovat asiayhteyksissään.¹¹ Kirjoitusten sisältöä analysoimalla etsitään tilastoitavat muuttujat sisällöstä.¹²

Tämän tutkimuksen kvantitatiivisessa analyysissä argumentoidaan lukujen ja niiden tilastollisten yhteyksien välillä. Vertailun lähtökohtana on, että aineisto oli jaettu kvalitatiivisella tutki-

¹⁰ Varto 1992, 14.

¹¹ Varto 1992, 23–25; Nieminen & Pantti 2009, 110.

¹² Kananen 2011, 15–19; Varto 1992, 82.

muksella tunnistettujen muuttujien kesken.¹³ Operaatioiden keskinäisellä vertailulla pyritään pääsemään yleistämiskelpoisiin tuloksiin. Tutkimustuloksista voidaan tehdä määrällisiä yleistyksiä keskiarvoina niiltä osin, kun lasketaan operaatioita käsitteleviä kirjoituksia ja suomalaisten esiintymistä niissä.¹⁴ Kvantitatiivisen osan jälkeen tunnistetaan sisällönanalyysillä esiintyvyyden nousuun ja laskuun vaikuttaneet syyt.

Media on tärkeä osa nyky-yhteiskunnan sosiaalista ja kulttuurillista rakentumista ja tässä tutkimuksessa tuo rakenne on osa tutkimuskohdetta. Mediatiede sijoittuu tieteellisen ja taiteellisen kentän väliin ollen sisällä molemmissa. Mediatutkimus vaatii lähdeaineiston käsittelyn kovana, objektiivisena ja vertailtavana, jotta sen on tieteellisesti pätevää. Taiteelliselta puoleltaan lähdeaineistossa on oltava mahdollisuus luovuuden arviointiin. Luovuus ei taas kuulu tieteellisen ajattelun piiriin. Mediatieteen asema ei ole lopullisesti asettunut, vaan jatkaa paikansa hakemista.¹⁵ Mediaa tutkittaessa on aina otettava huomioon tekstin konteksti. Mediatekstit ovat aina osa kulttuuria ja osa sen tulkintaa.¹⁶

2.2 Tutkimusaineiston keruu

Tutkimusaineisto haettiin lokakuun ja joulukuun välillä vuonna 2012 internet osoitteesta <http://www.hs.fi/paivanlehti/#arkisto/>. Lähdemateriaalin hakuehdot Helsingin sanomien arkistossa olivat ”Ulkomaan toimitus” ja aikaväli 1.1.2000–30.6.3012. Käytetyt hakusanat olivat: ”kriisinhallinta”, ”rauhanturva”, ”rauhanturvaaja”, ”kfor”, ”ifor”, ”sfor”, ”isaf”, ”unef”, ”unmogip”, ”undof”, ”unifil”, ”uniimog”, ”unimog”, ”untag”, ”unikom”, ”unosom”, ”unprofor”, ”inpredep”, ”untaes”, ”unmop”, ”unmik”, ”unmee”, ”eufor”, ”concordia”, ”unmil”, ”althea”, ”unmiss”, ”monuc”, ”minurcat”, ”eunavfor”, ”atalanta”, ”kansainväliset joukot”, ”kansainvälisten joukkojen”, ”miinalaiva pohjanmaa”, ”petri immonen”, ”jukka kansonen”, ”jarno mäkinen”. Käytetyt hakusanat perustuvat Suomen rauhanturvaajaliiton historiikkiin¹⁷ ja tutkijan omaan tietämykseen. Yhdistyneiden Kansakuntien HS.fi arkistoon pääsee hankkimalla luku-oikeuden Helsingin Sanomien digilehteen.

Tutkimusmateriaali tallennettiin Helsingin Sanomien verkkosivujen palvelussa olevaan omaan leikekirjaan, josta se tulostettiin joulukuussa 2012. Tulostetut kirjoitukset jaettiin operaatioittain aikajärjestykseen.

¹³ Alasuutari 2011, 34.

¹⁴ Varto, 1992, 74.

¹⁵ Ylä-Kotola & Inkinen (toim.) 2001, 1180–1182.

¹⁶ Nieminen & Pantti, 2009, 110–112.

¹⁷ Suomen rauhanturvaajaliitto 1968–2008.

Helsingin Sanomien kirjoituksissa esiintyneet ”Tietokulma”, ”Kommentti”, ”Poiminta”, ”Näkökulma”, ”Fakta” ja ”Tausta”-palstat uutisten yhteydessä ovat tarkoitettu täydentämään tai kertomaan tarkemmin jostakin uutisessa kerrotusta asiasta. Nämä käsiteltiin materiaalissa omina kirjoituksinaan, kuten ne Helsingin Sanomien digilehden arkistohaussa esiintyvät.

2.3 Tutkimusaineiston käsittely

Lähdeaineisto jaettiin neljään muuttujaan.

1. Kirjoituksen pääasia on sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio, jossa Suomella on ollut operatiivisia joukkoja 2000-luvulla.¹⁸
2. Kirjoituksen sivuasiasia on sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio, jossa Suomella on ollut operatiivisia joukkoja 2000-luvulla.¹⁹
3. Kirjoituksen pääasia on suomalainen kriisinhallintajoukko sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa, jossa Suomella on ollut operatiivisia joukkoja 2000-luvulla.²⁰
4. Kirjoituksen sivuasiasia on suomalainen kriisinhallintajoukko sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa, jossa Suomella on ollut operatiivisia joukkoja 2000-luvulla.²¹

Muuttujien perusteella jokainen kirjoitus sijoitettiin aikajanelle julkaisupäivän mukaan taulukkoon. Taulukosta laskettiin muuttujien kuukausittainen ja vuotuinen esiintyminen operaatioittain. Laskelman pohjalta muodostettiin tutkimusraportissa esiteltävät viivadiagrammit.

Tulosten analysointi tehtiin tammi–maaliskuun aikana vuonna 2013. Operaatioiden esiintyvyyden määrästä tunnistettiin selkeitä nousuja tai laskuja. Näiden tunnistamisen jälkeen tutkimus keskittyi syiden löytämiseen tutkimalla tarkemmin esiintyvyyden nousun tai laskun aikaan julkaistuja kirjoituksia. Kun jokainen tutkimuksessa mukana ollut operaatio oli tutkittu, yhdistettiin kaikkien operaatioiden vuotuinen esiintyvyys samaan viivadiagrammiin. Lisäksi

¹⁸ Kyseessä on kirjoitus, jossa käsitellään tapahtumaa sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa. Kirjoituksessa ei ole mainittu suomalaisia joukkoja, vaikka heitä kyseisessä operaatiossa palvelee tai on aiemmin palvellut.

¹⁹ Kyseessä on kirjoitus, jossa pääasia on muu, kuin sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio. Kriisinhallintajoukko ja -operaatio ovat sivuasiasia. Kirjoituksessa ei ole mainittu suomalaisia joukkoja, vaikka heitä kyseisessä operaatiossa palvelee tai on aiemmin palvellut. Esim. Helsingin Sanomat (6.3.2003) ”Vakava uutinen Kosovosta”. Varsinainen pääasia on väkivallan leviäminen albaanisissien iskuina Kosovon ja Serbian raja-alueelle. Sivuasiana ovat kriisinhallintajoukot, joilla ei ole pääsyä rajavyöhykkeelle; Helsingin Sanomat 12.8.2006 ”Israelin pääministeri hyväksyi YK:n tulitaukosuunnitelman Libanonissa”. Kirjoituksen pääasia on tulitaukosuunnitelma ja poliittinen taso. Vaikka tulitaukosuunnitelma pitää sisälään kriisinhallintajoukkojen lähettämisen, on kriisinhallintaoperaatio silti kirjoituksessa sivuasiasia.

²⁰ Kyseessä on kirjoitus, jossa suomalainen kriisinhallintajoukko on pääasiana.

²¹ Kyseessä on kirjoitus, jossa suomalainen kriisinhallintajoukko on sivuasiasia. Tällöin pääasia on jokin muu. Esimerkiksi Helsingin Sanomat (9.9.2009).

laskettiin muuttujien osuus operaation esiintyvyydestä ja operaatioiden esiintyvyyden osuus kaikkien kirjoitusten yhteismäärästä. Nämä esitetään tutkimusraportissa sektoridiagrammeina.

Omana laskelmanaan operaatioiden esiintyvyys suhteutettiin suomalaisen operatiivisen joukon osallistumisvuosiin ja esitellään tutkimusraportissa pylväsdiagrammina. Laskentakaava oli seuraava: $A / B = C$

A = Kirjoitusten yhteismäärä operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012

B = Operatiivisen joukon osallistumisvuodet operaatiossa yhteensä 1.1.2000–30.6.2012

C = Operaatiota käsittelevien kirjoitusten lukumäärä suomalaisten operaatioon osallistumisvuotta kohden.

2.4 Tutkimuksen eettiset lähtökohdat

Eettiset velvoitteet yhteiskuntaa kohtaan vaativat tutkimuksen tekijää olemaan rehellinen tutkimusta tehdessään. Tutkimuksen tulee tähdätä oikeisiin ja luotettaviin tuloksiin. Tulosten väärinkäyttöä ja virheellisiä tulkintoja tulee pyrkiä ehkäisemään jo tutkimuksen tekovaiheessa. Tutkijalla on velvollisuus julkaista tutkimustuloksensa rehellisesti.²²

Tutkijan ja tutkimuksen toimeksiantajan välillä tulee vallita ilmapiiri, joka ei pyri velvoittamaan tai ohjaamaan tutkijaa puolueellisiin tutkimustuloksiin. Tieteen pelisääntöjä on noudatettava molemmin puolin.²³

Tutkijalla on velvollisuuksia tiedonlähteitä kohtaan.²⁴ Tässä tutkimusta varsinaista suostumusta ei tiedonlähteeltä, Helsingin Sanomilta, tarvita. Lähdemateriaali on kerätty kokonaan Helsingin Sanomien julkaisemista kirjoituksista. Samasta syystä ei ole ristiriitaa tutkimuksen ja tutkittavan kohteen välillä, koska tutkittavat kohteet esiintyvät kirjoituksissa vapaasti kaikkien tulkittavina.

Tutkimuksen analyysin eettisyys tulee olla kurinalaista. Tutkimustuloksiin ja tutkimuksen tekeen ensimmäisenä kritiikkiä kohdistava henkilö tulee olla tutkija itse. Tutkijan velvollisuus on raportoida tutkimuksensa puutteet.²⁵

²² Uusitalo 1991, 30.

²³ Uusitalo 1991, 31.

²⁴ Uusitalo 1991, 31.

²⁵ Uusitalo 1991, 32–33.

3 SOTILALLISTEN KRIISINHALLINTAOPERAATIOIDEN ESIINTYMINEN HELSINGIN SANOMIEN ULKOMAAN TOIMITUKSEN KIRJOITUKSISSA 1.1.2000–30.6.2012

Tässä luvussa käsitellään sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot, joissa Suomella on ollut operatiivisia joukkoja 1.1.2000–30.6.2012 välisenä aikana. Jokainen operaatio esitellään lyhyesti ja esitetään suomalaisten joukkojen henkilöstövahvuudet osallistumisen aikana. Operaation esiintyvyys on esitetty Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoitusten määränä vuosittain. Lisäksi on esitetty uutisoinnin jakautuminen 1.1.2000–30.6.2012 sivulla 8 esiteltyjen muuttujien kautta.

3.1 ISAF

International Security Assistance Force (ISAF)²⁶ perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1386 (2001).²⁷ ISAF jatkaa toimintaansa mandaatilla toistaiseksi. Operaatiosta tuli alusta saakka NATO-johtoinen.

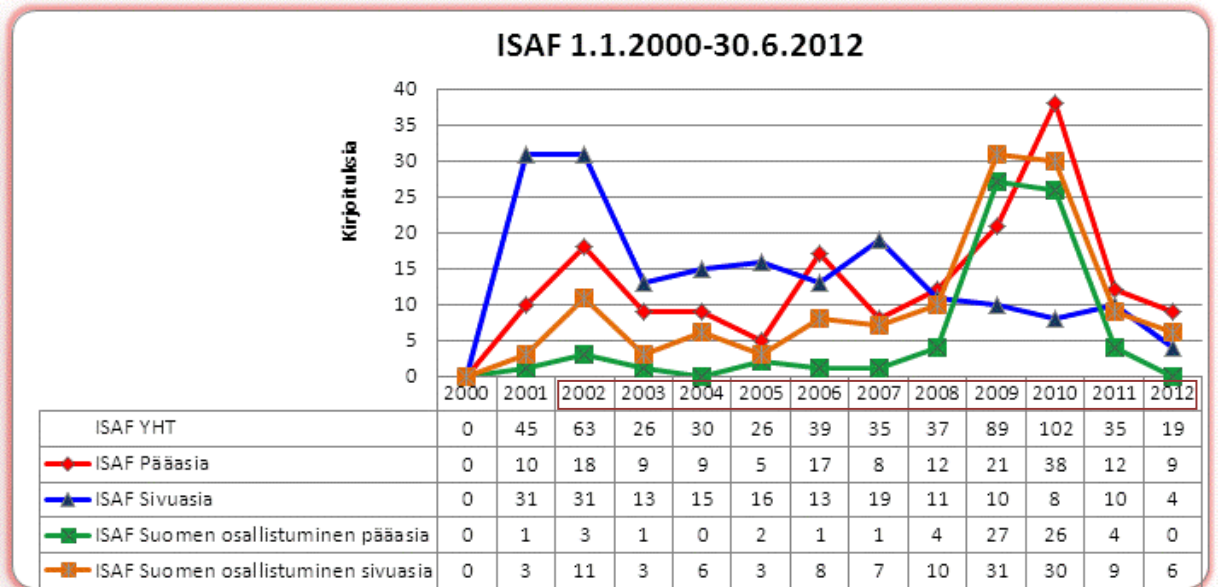
Suomalainen Kriisinhallintajoukko Afganistanissa (SKJA) perustettiin Tasavallan Presidentin päätöksen 17.1.2002 perusteella.²⁸ Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatiossa olivat: 2002–2003 50, 2004 75, 2005 80, 2006 ja 2007 102, 2008 111, 2009 216, 2010 145, 2011 193 ja 2012 195.²⁹

²⁶ Operaation tavoitteena on tukea Afganistanin hallintoa, suorittaa operaatioita kapinallistoiminnan vähentämiseksi ja tukea Afganistanin omien turvallisuusjoukkojen kapasiteetin kasvua. Lisäksi tehtävänä on auttaa parantamaan hallintoa ja sosioekonomista kehitystä, jotta saadaan aikaiseksi turvallinen ympäristö kestäväälle vakaudelle. Teksti alkuperäisessä julkaisumuodossaan: "In support of the Government of the Islamic Republic of Afghanistan, ISAF conducts operations in Afghanistan to reduce the capability and will of the insurgency, support the growth in capacity and capability of the Afghan National Security Forces (ANSF), and facilitate improvements in governance and socio-economic development in order to provide a secure environment for sustainable stability that is observable to the population." <http://www.isaf.NATO.int/mission.html>. 24.1.2013

²⁷ United Nations Security Council Resolution 1386 (2001), 2.

²⁸ Valtioneuvoston yleisistunto 17.1.2002.

²⁹ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

Kuva 2. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä ISAF-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012³⁰ (Yhteensä 546 kirjoitusta)

Kuvaa 2 tarkastelemalla voidaan huomata vuosien 2001 ja 2002 kirjoitusten määrä olevan selkeästi suurempi, kuin niitä seuraavien kuuden vuoden. Operaation alun kirjoitusten määrää ei voida vertailla operaation loppuun liittyvään kirjoitusten määrään, koska operaatio jatkuu toistaiseksi.

Vuosien 2001 ja 2002 kirjoitusten sisällön painopiste oli Talebanin jälkeisen Afganistanin tulevaisuuden suunnittelussa ja alkavan operaation käynnistämisessä. Tämä näkyi operaatiota sivuasiana käsittelevien kirjoitusten suurena määränä suhteessa muihin.³¹

Selkeä kasvu kirjoitusten määrässä on nähtävissä vuonna 2006 kun ISAF laajeni ja sen tehtävät muuttuivat ja lisääntyivät.³² Muutokset suomalaisten tehtävissä näkyivät kasvaneena suomalaisia käsittelevien kirjoitusten määränä.³³

Kolmas selkeä kasvu on nähtävissä vuosina 2009 ja 2010, jolloin turvallisuustilanteen huononeminen oli otsikoissa. Pääasiana, ilman mainintaa suomalaisista, operaatiota käsittelevien kirjoitusten painopiste on selkeästi vuosissa 2009 (21 kirjoitusta) ja 2010 (38 kirjoitusta). Täl-

³⁰ Suomalaisten osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2002–2012.

³¹ Helsingin Sanomat (14.11.2001); Helsingin Sanomat (19.11.2001); Helsingin Sanomat (27.11.2001); Helsingin Sanomat (5.4.2002).

³² Helsingin Sanomat (8.2.2006); Helsingin Sanomat (20.2.2006); Helsingin Sanomat (23.4.2006); Helsingin Sanomat (19.5.2006); Helsingin Sanomat (9.6.2006); Helsingin Sanomat (1.8.2006); Helsingin Sanomat (9.9.2006).

³³ Helsingin Sanomat (25.10.2007); Helsingin Sanomat (7.11.2007); Helsingin Sanomat (18.12.2007).

löin turvallisuustilanne oli päällimmäinen aihe.³⁴ Loppuvuonna 2009 kirjoitusten määrä nousi suomalaisten joutuessa taisteluun ja Helsingin sanomien toimittajan vieraillessa Afganistanissa.³⁵ Myös vuonna 2010 suomalaiset joukot joutuivat taisteluihin useasti. Tämän seurauksena suomalaisia pää- tai sivuasiana käsittelevien kirjoitusten määrä moninkertaistui aikaisempiin vuosiin verrattuna.³⁶

Vuonna 2009 Suomessa alkoi Saksassa aloitettu keskustelu: Onko Afganistaniin sotilaita lähettävä maa sodassa? Aiheesta keskustelu näkyi myös vuoden 2010 kirjoituksissa ja nosti kirjoitusten määrää.³⁷ Toinen näkyvä teema oli keskustelu kansainvälisten joukkojen vetäytymisestä Afganistanista.³⁸ Helsingin Sanomien toimittajia kävi Afganistanissa huhtikuussa ja joulukuussa vuonna 2010. Vierailuiden aikana operaatiosta julkaistiin lähes poikkeuksetta vähintään yksi kirjoitus päivässä.³⁹

Vuonna 2011 Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen ISAF-operaatiota koskevien kirjoitusten määrässä tapahtui paluu vuotta 2009 edeltäneelle tasolle. Kirjoitusten määrän lasku vuonna 2011 ei selity turvallisuustilanteen paranemisella. Suomalaiset joutuivat myös vuoden 2011 aikana taisteluun. Samoin muukin ISAF joukot olivat taistelussa ja niille syntyi tappioita.⁴⁰ Voidaan esittää kysymys: Tapahtuiko mitään uutta? Suomalaiset olivat olleet taisteluissa edellisinä vuosinakin. Täysin uusia tapahtumia ei vuonna 2011 turvallisuustilanteen osalta ollut.

Kolmen esiintyvyyden nousun perusteella voidaan todeta, että operaatiota muuttaneet tapahtumat nostavat kirjoitusten määrää. Ensimmäinen näkyy operaation aloittaminen (vuosina 2001–2002), sitten toiminnan laajeneminen koko maan kattavaksi (vuonna 2006) ja kolmanneksi turvallisuustilanteen muuttuminen huonompaan erityisesti suomalaisten osalta (vuosina 2009–2010).

³⁴ Helsingin Sanomat (8.2.2010); Helsingin Sanomat (10.2.2010); Helsingin Sanomat (14.2.2010); Helsingin Sanomat (3.4.2010).

³⁵ Helsingin Sanomat (14.8.2011); Helsingin Sanomat (16.11.2011); Helsingin Sanomat (22.11.2011a); Helsingin Sanomat (22.11.2011b).

³⁶ Helsingin Sanomat (30.9.2010); Helsingin Sanomat (8.10.2010); Helsingin Sanomat (16.10.2010); Helsingin Sanomat (20.11.2010); Helsingin Sanomat (22.11.2010).

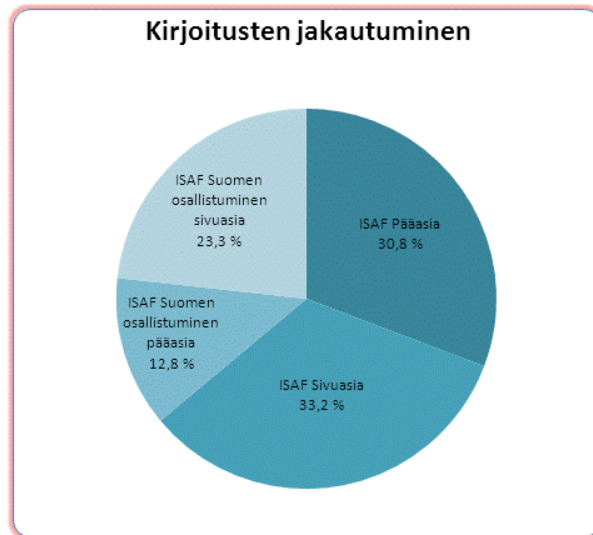
³⁷ Helsingin Sanomat (25.7.2009); Helsingin Sanomat (28.7.2009); Helsingin Sanomat (8.10.2009); Helsingin Sanomat (4.11.2009); Helsingin Sanomat (19.1.2010); Helsingin Sanomat (1.5.2010).

³⁸ Helsingin Sanomat (11.6.2010); Helsingin Sanomat (21.7.2010); Helsingin Sanomat (2.8.2010); Helsingin Sanomat (21.10.2010); Helsingin Sanomat (2.11.2010).

³⁹ Helsingin Sanomat (6.4.2010); Helsingin Sanomat (7.4.2010); Helsingin Sanomat (8.4.2010); Helsingin Sanomat (9.4.2010); Helsingin Sanomat (10.4.2010); Helsingin Sanomat (9.12.2010a); Helsingin Sanomat (9.12.2010b); Helsingin Sanomat (11.12.2010).

⁴⁰ Helsingin Sanomat (11.7.2011); Helsingin Sanomat (7.8.2011); Helsingin Sanomat (14.8.2011); Helsingin Sanomat (12.9.2011).

Kirjoitusten määrään nostavasti todettiin vaikuttaneen operaation aloittaminen, joukkojen määrään tai tehtävien muuttuminen, turvallisuustilanne, erityisesti muutokset huonompaan, ti-
lapäisesti toimittajien vierailut operaatioalueelle. Kirjoitusten määrään laskevasti tai neutraa-
listi todettiin vaikuttaneen tapahtumien vähyys ja aiempien tapahtumien toistuminen.

Kuva 3. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen ISAF-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Kuvaa 3 tarkastelemalla havaitaan seuraavaa: ISAF-operaatiosta on kokonaisuudessaan kirjoitettu lähes yhtä paljon pääasiana (30,8 %) ja sivuasiana (33,2 %). Suomalaisten joukkojen osallistuminen on ollut pää tai sivuasiana yli kolmanneksessa kaikista ISAF-operaatiosta kirjoitetuista kirjoituksista (36,1 %). Suomalaisten osallistumista operaatioon voidaan pitää mediaa kiinnostavana.

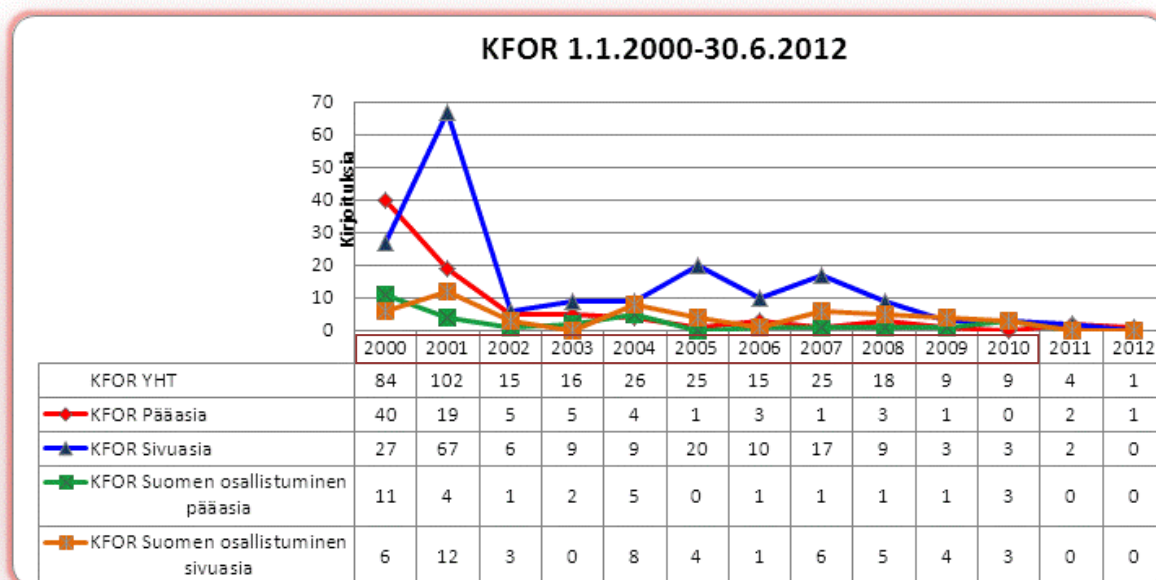
3.2 KFOR

Kosovo Force (KFOR)⁴¹ perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1244 (1999) toimimaan Kosovon alueella.⁴² KFOR oli alusta saakka NATO-johtoinen.

⁴¹ KFOR:n tehtävänä on edistää turvallisen ympäristön luomista, taata yleinen turvallisuus ja järjestys, tukea ja koordinoita kansainvälistä humanitaarista työtä ja yhteiskunnan rakentamista, tukea vakaan, demokraattisen, multietnisen ja rauhallisen Kosovon kehitystä sekä tukea Kosovon turvallisuusjoukkojen kehittymistä. Alkuperäinen teksti: "KFOR's mission is to: Contribute to a secure environment and ensure public safety and order support and coordinate the international humanitarian effort and civil presence support the development of a stable, democratic, multi-ethnic and peaceful Kosovo support the development of the Kosovo Security Force" <http://www.aco.NATO.int/kfor/about-us/mission.aspx>. 23.1.2013.

⁴² United Nations Security Council Resolution 1244 (1999).

Suomalainen Kriisinhallintajoukko Kosovossa (SKJK) perustettiin Tasavallan Presidentin päätöksen perusteella vuonna 1999.⁴³ Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatiossa olivat: 1999–2001 820, 2002 823, 2003 813, 2004 550, 2005 530, 2006 402, 2007 400, 2008 446, 2009 423 ja 2010 249. Operatiivinen joukko⁴⁴ lopetti toimintansa vuonna 2010. Vuonna 2011–2012 olivat SKJK:ssa jäljellä enää yhteysupseeriryhmät 20–25 henkilön vahvuudella.⁴⁵

Kuva 4. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä KFOR-opeaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012⁴⁶ (Yhteensä 349 kirjoitusta)

Tutkittuun ajanjaksoon 1.1.2000–30.6.2012 ei mahdu vuotta 1999 ja sitä edeltänyttä uutisointia. Sen vuoksi tämän tutkimuksen perusteella ei voida kirjoitusten määrää operaatiossa ensimmäiseltä vuodelta muihin vuosiin. Vertaamalla kuvassa 4 operaatiossa alkuvuosiin 2000 ja 2001 myöhempisiin vuosiin voidaan todeta, että operaatiossa kirjoitettiin alussa selkeästi eniten muihin vuosiin verrattuna.

⁴³ Valtioneuvoston Viikko 25, 19.6.1999–25.6.1999.

⁴⁴ ”Operatiiviset joukot ovat valtakunnan puolustusvalmiuden kohottamiseksi nopeimmin perustettavia ja puolustushaarojen suorituskykyisimpiä joukkoja, joilla luodaan puolustuksen painopiste ja niiden käytöllä pyritään ratkaisemaan taistelu. Operatiivisia joukkoja voidaan käyttää keskitetysti koko valtakunnan alueella. Osalla joukoista kyetään siviiliviranomaisten tukemiseen myös normaalioloissa. Operatiivisia joukkoja ovat esimerkiksi valmiusprikaatit, jääkäriprikaatit, mekanisoidut taisteluosastot, erikoisjääkäripataljoona, tärkeimmät rajajoukot, osa tykistö-, ilmatorjunta-, suojelu-, tiedustelu- ja valvontayksiköistä, helikopteripataljoona, ilmavoimien lentoyksiköt sekä merivoimien tärkeimmät taistelu- alus-, ohjus- ja rannikkojoukkoyksiköt.” Kenttäohjesääntö Yleinen osa 2007, 100.

Tässä raportissa termillä tarkoitetaan sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatiossa palvelevaa sotilasjoukkoa, jolla on YK:n Turvallisuusneuvoston mandaattiin perustuva tehtävä ja valtuudet voimankäyttöön tehtävän täyttämiseksi. Operatiivisella joukolla ei tarkoiteta sotilastarkkailijoita tai esikuntahenkilöstöä.

⁴⁵ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskiarvoihin.

⁴⁶ Suomalaisten osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2000–2010.

Erityisesti vuonna 2000 oli paljon operaatiota pääasiana käsitteleviä kirjoituksia. KFOR:n toiminnassa näkyivät vahvempi mandaatti ja laajemmat voimankäytön oikeudet kuin perinteisissä Yhdistyneiden Kansakuntien sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa aiemmin.⁴⁷ Alkupäässä erityisesti vuonna 2001 korostuvat operaatiota sivuasiana käsittelevät kirjoitukset. Et-nisen väkivallan riski serbien ja albaanien välillä oli voimakkaasti läsnä NATO:n väliintuloa edeltäneeltä ajalta ja tästä kirjoitettiin paljon.⁴⁸ Kriisinhallintajoukot joutuivat hillitsemään mellakoita voimakeinoin ja joutuivat itsekin väkivallan kohteiksi.⁴⁹ Alueen turvallisuutta uhkasi myös aseellisten albaaniryhmien toiminta Kosovon ja Serbian sekä Kosovon ja Makedonian raja-alueella.⁵⁰ Albaanikapinallisten toiminta vuonna 2001 ja 2002 synnytti mahdollisuuden kriisin eskaloitumista sekä Kosovon sisällä että laajenemisen Serbian ja Makedonian puolella.

Operaation alkuvaiheen turvallisuustilanteen epäselvyys ja rauhanturvaajiin kohdistuvat uhkat nostivat median kiinnostusta. Lisäksi valtuudet voiman käyttöön olivat laajemmat, kuin mihin oli totuttu perinteisissä aiemmissa operaatioissa. Turvallisuustilanteen epäselvyys ja jopa heikkeneminen yhdistettynä operaation alkuaikaan saivat KFOR:a käsittelevien aikaan kirjoitusten suuren määrän vuosina 2000 (84 kirjoitusta) ja 2001 (102 kirjoitusta). Albaanisissien laskiessa aseensa loppuvuonna 2001, tilanne rauhoittui Kosovon raja-alueilla ja kirjoitusten määrä laski huomattavasti. Tämä näkyy selkeästi vertailtaessa vuosia 2001 (yhteensä 102 kirjoitusta) ja 2002 (yhteensä 15 kirjoitusta) keskenään.

Alkuvuonna 2001 kirjoitusten määrää vielä lisäsi uutinen Kosovon ja Bosnian pommituksissa käytettyjen uraaniammusten mahdollisesti aiheuttamista terveysriskeistä rauhanturvaajille ja paikallisväestölle.⁵¹ Aiheesta kirjoittelu vaimeni heti, kun asia tutkittiin ja todettiin perättömäksi.⁵² Vuonna 2001 tilanne Kosovon ja Makedonian raja alueella näkyi kirjoituksissa suurena kasvuna (102 kirjoitusta). Tilanne Kosovon rajoilla rauhoittui vuoden 2001 loppupuolella albaanisissien laskiessa aseensa ja NATO:n joukkojen aloittaessa aseiden keräämisen Makedoniassa. Sekä epäily uraaniammusten riskeistä että Kosovon raja-alueiden levottomuus voidaan katsoa turvallisuustilanteen heikentymisiksi, jotka lisäsivät kirjoitusten määrää.

⁴⁷ Helsingin Sanomat (22.2.2000); Helsingin Sanomat (17.3.2000); Helsingin Sanomat (8.4.2000); Helsingin Sanomat (18.6.2006); Helsingin Sanomat (23.8.2000); Helsingin Sanomat (25.8.2000).

⁴⁸ Helsingin Sanomat (3.2.2000); Helsingin Sanomat (5.3.2000); Helsingin Sanomat (20.8.2000).

⁴⁹ Helsingin Sanomat (5.2.2000); Helsingin Sanomat (14.2.2000); Helsingin Sanomat (8.3.2000); Helsingin Sanomat (5.4.2000); Helsingin Sanomat (16.7.2000); Helsingin Sanomat (29.8.2001).

⁵⁰ Helsingin Sanomat (5.3.2000); Helsingin Sanomat (11.3.2000); Helsingin Sanomat (29.4.2000); Helsingin Sanomat (8.2.2001); Helsingin Sanomat (28.2.2001).

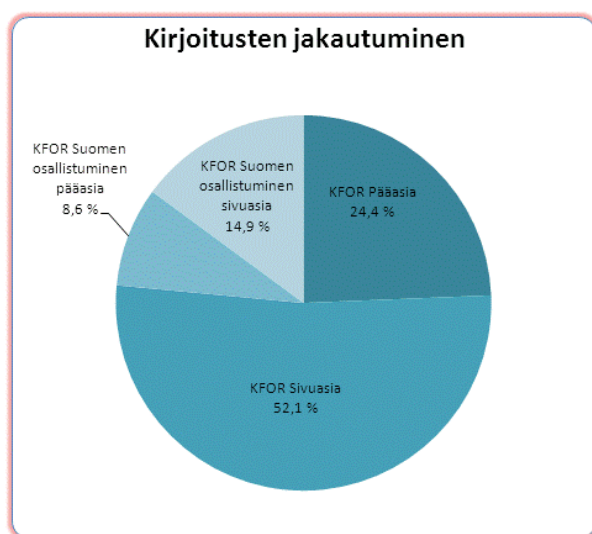
⁵¹ Helsingin Sanomat (5.1.2001); Helsingin Sanomat (6.1.2001).

⁵² Helsingin Sanomat (2.2.2001); Helsingin Sanomat (14.3.2001).

Vuonna 2004 Kosovossa mellakoitiin, mikä nosti sellaisten kirjoitusten määrää, joissa suomalainen joukko oli pää- tai sivuasiana. Tämä ei kuitenkaan näy vuoden 2004 kirjoitusten kokonaismäärässä suuresti, koska mellakointi rajoittui lyhyelle ajalla ja kirjoitusten määrä oli muutenkin melko vähäinen. Lisäksi 2000 ja 2001 Kosovossa oli jo mellakoitu ja etninen väkivalta oli vuosikymmenen alussa ollut vakavampaa. Vuoden 2004 tapahtumat eivät olleet uutta suuressa mittakaavassa Kosovossa, suomalaisiin rauhanturvaajiin ei kohdistunut vakavaa väkivaltaa ja henkilöstötappioita ei tullut.

Kosovon tulevaisuudelle ratkaiseva Kosovon itsenäistyminen käsiteltiin kirjoituksissa vuosina 2007–2008. Se ei nostanut merkittävästi kirjoitusten määrää. Itsenäistymiseen liittyen pelättiin tulevan levottomuuksia ja mahdollisia eskalaatioita.⁵³ Itsenäistymisen sujussa suhteellisen rauhallisesti kirjoitusten määrä pysyi pienenä ja laski edelleen. Kirjoitusten määrässä on nähtävissä selkeä laskeva trendi lähestyttäessä tarkasteltavan jakson loppua. Kosovo oli rauhoittunut ja yllättäviä tilanteita ei tullut. Suomalaisen operatiivisen joukon poistuttua Kosovosta vuonna 2010, KFOR:a koskevien kirjoitusten vuotuinen määrä putosi vuonna 2011 neljään kirjoitukseen. Vuoden 2012 ensimmäiseltä puoliskolta löytyy enää yksi kirjoitus.

Kirjoitusten määrään nostavasti todettiin vaikuttaneen operaation aloittaminen ja turvallisuustilanne, jossa erityisesti muutokset huonompaan. Kirjoitusten määrään laskevasti tai neutraalisti todettiin vaikuttaneen tapahtumien vähyys, turvallisuustilanteen paraneminen ja aiempien tapahtumien toistuminen.

Kuva 5. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen KFOR-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

⁵³ Helsingin Sanomat (17.2.2007); Helsingin Sanomat (6.4.2007); Helsingin Sanomat (29.9.2007); Helsingin Sanomat (15.10.2007); Helsingin Sanomat (20.2.2008); Helsingin Sanomat (21.2.2008).

Kirjoitusten jakautumisesta on havaittavissa selkeästi kuvassa 5, että operaatiota sivuasian käsitteleviä kirjoituksia ilman mainintaa suomalaisista on yli puolet kaikista kirjoituksista (52,1 %). Operaation esiintyminen kirjoituksissa on ollut muiden asioiden ohessa. Muut asiat, kuin KFOR, ovat hallinneet operaation uutisointia. Pääasiana operaatiota käsitteleviä kirjoituksia ilman mainintaa suomalaisesta joukosta on lähes neljännes (24,4 %). Suomalaista joukkoa operaatioissa voidaan pitää kuitenkin mediaa kiinnostavana, koska suomalaiset esiintyvät lähes neljänneksessä kaikista kirjoituksista (23,5 %).

3.3 IFOR, SFOR ja EUFOR ALTHEA

Implementation Force (IFOR) oli NATO:n kriisinhallintaoperaatio, joka perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1031 15.12.1995 toimimaan Bosnia-Hertsegovinan alueella.⁵⁴ IFOR:a seurasi Stabilisation Force (SFOR)⁵⁵, joka toimi tammikuusta 1996 joulukuuhun 2005.⁵⁶ EUFOR ALTHEA perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1575 (2004) 22.11.2004⁵⁷ jatkaamaan vuonna 2004 päätetyn SFOR:n työtä.⁵⁸

Suomen osasto Bosnia-Hertsegovinassa (SOBH) toimi alueen operaatioissa 1996–2003.⁵⁹ Suomalainen rauhanturvajoukko Bosnia-Hertsegovinassa (SRJBIH) osallistui EUFOR ALTHEA:n vuosina 2004–2006. Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatioissa olivat: 1996 450, 1997 430, 1998 373, 1999 480, 2000 117, 2001 115, 2002 105,

⁵⁴ United Nations Security Council Resolution 1031 (1995), 3.

⁵⁵ United Nations Security Council Resolution 1088 (1996), 5.

⁵⁶ Operaatioiden tehtävänä oli estää vihamielisyydet ja vakauttaa rauha, edistää turvallista ympäristöä tarjoamalla jatkuvaa sotilaallista läsnäoloa vastualueellaan, kohdistaa ja koordinoita kriisinhallintaorganisaation tukea keskeisillä osa-alueilla, ml. yhteiskunnan toimintaa edistävien organisaatioiden kanssa. Tukea edistystä kohti kestävää rauhaa ilman jatkotarvetta NATO-johdoille joukoille Bosnia ja Hertsegovinassa. Alkuperäinen teksti: "The Stabilization Force (SFOR) will deter hostilities and stabilize the peace, contribute to a secure environment by providing a continued military presence in the Area Of Responsibility (AOR), target and coordinate SFOR support to key areas including primary civil implementation organizations, and progress towards a lasting consolidation of peace, without further need for NATO-led forces in Bosnia and Herzegovina."

<http://www.NATO.int/sfor/organisation/mission.htm>. 24.1.2013.

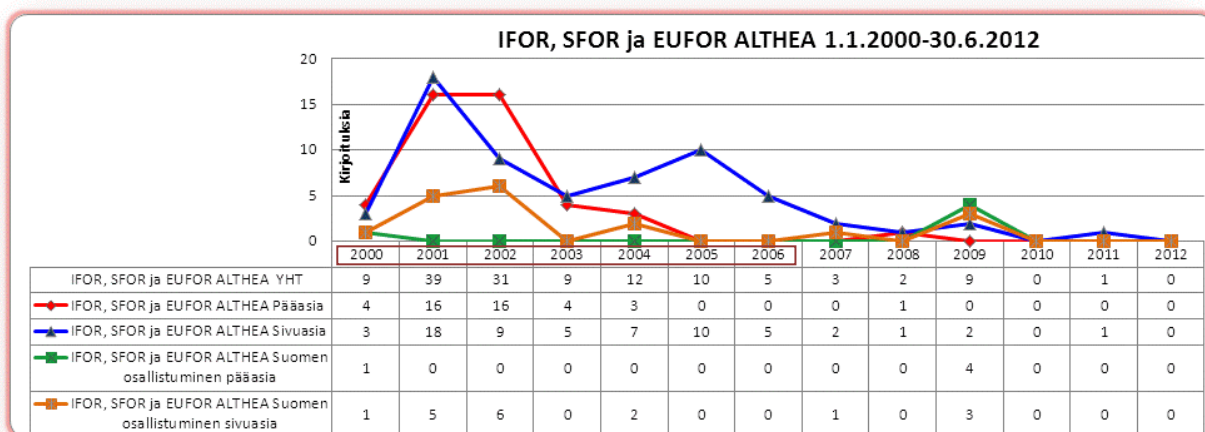
⁵⁷ United Nations Security Council Resolution 1575 (2004), 4.

⁵⁸ EUFOR ALTHEA:n päätehtävinä oli tukea Bosnia Hertsegovinan pyrkimyksiä säilyttää turvallinen ja vakaa ympäristö sekä tarjota tukea Bosnia Hertsegovinan Puolustusministeriölle ja asevoimille valmiuksien kehittämisessä ja koulutuksessa. Alkuperäinen teksti: "To support BiH efforts to maintain the safe and secure environment in BiH; To provide capacity-building and training support to the BiH Ministry of Defence and Armed Forces"

http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=134. 24.1.2013.

⁵⁹ Valtioneuvoston yleisistunto 3.12.2002.

2003 80, 2004 195, 2005 200 ja 2006 180. Vuoden 2006 jälkeen operaation jäi muutamia yhteysupseeri- ja esikuntatehtäviä operatiivisen joukon poistuttua.⁶⁰

Kuva 6. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä IFOR, SFOR ja EUFOR ALTHEA -operaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012⁶¹ (Yhteensä 130 kirjoitusta)

Tähän tutkimukseen ei mahdu IFOR-operaatiota vuosilta 1995–1996 eikä SFOR-operaation alkua vuosilta 1996–1999. Tästä johtuen operaatioiden alkuvaiheen kirjoitusten määrää ei pystytä vertailemaan muihin vuosiin. Kuvan 6 mukaan vuonna 2000 uutisointi oli kokonaisuudessaan vähäistä ja keskittyi Bosnia-Hertsegovinan sodan jälkipyykkiin, sotarikollisten etsintään ja sotarikosoikeudenkäynteihin.⁶²

Vuosina 2001 ja 2002 kirjoitettujen uutisten määrässä näkyi selkeä kasvu. Tällöin monia turvallisuustilanteeseen ja alueen menneisyyteen ja tulevaisuuteen liittyviä asioita käsiteltiin samanaikaisesti. Turvallisuustilanteen heikentymiseksi voidaan katsoa epäily Bosnia-Hertsegovinan pommituksissa käytettyjen uraaniammusten aiheuttamista terveysriskeistä. Epäiltiin NATO:n pommituksissaan käyttämien köyhdytetystä uraanista valmistettujen ammusten aiheuttavat terveysriskin alueella toimiville rauhanturvaajille.⁶³ Tämä nosti myös niiden kirjoitusten määrää, joissa suomalainen joukko esiintyi sivuasiana. Aihe poistui kirjoituksesta kun asia tutkittiin ja todettiin, ettei todellisia riskejä ole.⁶⁴ Aiheesta seurasi kuitenkin keskustelu uraaniammusten kieltämisen mahdollisuudesta.⁶⁵ Vuonna 2001 muita teemoja olivat sotarikollisten pidätykset⁶⁶, alueen levottomuudet⁶⁷ sekä Yhdysvaltain ja NATO:n sitou-

⁶⁰ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

⁶¹ Suomalaisten osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2000–2006.

⁶² Helsingin Sanomat (4.3.2000); Helsingin Sanomat (4.4.2000).

⁶³ Helsingin Sanomat (5.1.2001); Helsingin Sanomat (6.1.2001); Helsingin Sanomat (25.1.2001).

⁶⁴ Helsingin Sanomat (11.1.2001).

⁶⁵ Helsingin Sanomat (13.1.2001); Helsingin Sanomat (18.1.2001).

⁶⁶ Helsingin Sanomat (17.4.2001); Helsingin Sanomat (30.6.2001).

⁶⁷ Helsingin Sanomat (7.4.2001).

tuminen operaatioon.⁶⁸ Vuonna 2002 alettiin puhua Euroopan Unionin osallistumisesta Bosnia-Hertsegovinan kriisinhallintaan lähettämällä poliiseja operaatioalueelle. Samassa yhteydessä uutisoitiin NATO:n vähentävän joukkoja alueella.⁶⁹ Edelleen vuonna 2002 jatkui uutisointi sotarikollisten kiinnitoista ja etsinnöistä.⁷⁰ Hallitsevin teema kuitenkin oli Yhdysvaltain uhkaus estää Bosnian operaation jatkaminen. Syynä oli sen sotilailleen vaatima syytesuoja.⁷¹

Operaation johtovastuun siirtyminen NATO:lta Euroopan Unionille näkyy vuonna 2004 lieväänä nousuna kirjoitusten määrässä.⁷² Tällöin turvallisuustilanteessa ei tapahtunut muutoksia ja operaation tehtävät eivät juuri muuttuneet. Toisena varsinaisena teemana oli ainoastaan edelleen jatkunut sotarikollisten etsintä. Suomalaisten osallistumista operaatioon ei juuri huomioitu vuosina 2003–2006. Sivuasiana se mainittiin vain kaksi kertaa vuonna 2004.⁷³

Vuonna 2006 kirjoituksissa huomioidaan suomalaisen operatiivisen joukon poistuminen operaatiosta, jolloin suomalaiset esiintyvät 5 kirjoituksessa. Vuonna 2009 kirjoituksia esiintyi viimeisten suomalaisten poistuessa 9 kappaletta. Tällöin julkaistiin ensimmäiset suomalaisia pääasiana käsittelevät kirjoitukset vuoden 2000 jälkeen.⁷⁴

Suomen osallistumista Bosnia-Hertsegovinan operaatioihin ei voida pitää suomalaista mediaa kiinnostavana, koska vuotuinen kirjoitusten määrä ei riitä keskimäärin edes yhteen kirjoitukseen viikossa. Suomalaisista joukoista löytyviä kirjoituksia koko ajalta on yhteensä vain 23 kappaletta. Näkyvimmit kohdat suomalaisten osalta ovat kirjoitukset uraaniammusten riskeistä vuonna 2001. Näissä suomalaiset esiintyvät sivuasiana. Suomalaisen operatiivisen joukon poistuessa operaatiosta vuonna 2009 suomalaiset esiintyivät kirjoituksissa pää- tai sivuasiana seitsemän kertaa, mikä muodostaa selkeän kohokohdan edeltäneisiin vuosiin verrattuna. Kirjoitusten yhteismäärä operaation loppupuolella jää kuitenkin selkeästi vuosituhannen alun yhteismäärien alle.

Kirjoitusten määrään nostavasti vaikuttaneen todettiin turvallisuustilanteen muutokset huomponaan⁷⁵ ja suuret muita muutoksia aiheuttavat tapahtumat.⁷⁶ Kirjoitusten määrään laske-

⁶⁸ Helsingin Sanomat (14.4.2001).

⁶⁹ Helsingin Sanomat (26.1.2002); Helsingin Sanomat (17.12.2002).

⁷⁰ Helsingin Sanomat (3.4.2002); Helsingin Sanomat (20.4.2002).

⁷¹ Helsingin Sanomat (27.6.2002); Helsingin Sanomat (12.7.2002).

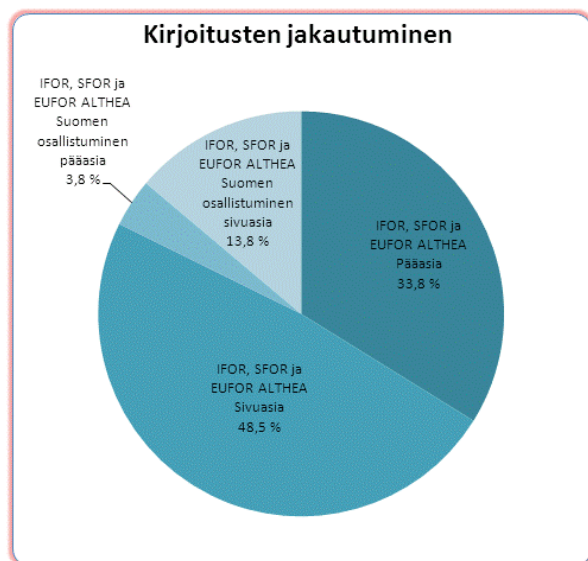
⁷² Helsingin Sanomat (11.1.2004); Helsingin Sanomat (2.12.2004); Helsingin Sanomat (10.3.2004).

⁷³ Helsingin Sanomat (2.12.2004).

⁷⁴ Helsingin Sanomat (3.6.2009a); Helsingin Sanomat (3.6.2009b).

⁷⁵ Esim. Epäily uraaniammusten terveystarpeista rauhanurvaajille.

vasti tai neutraalisti vaikuttaneisiin asioihin todettiin vaikuttaneen tapahtumien vähyys ja turvallisuustilanteen paraneminen.

Kuva 7. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen IFOR, SFOR ja EUFOR ALTHEA -operaatioista 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Kirjoitusten jakautumisesta on nähtävissä kuvassa 7, että operaatiota sivuasian käsitteleviä kirjoituksia ilman mainintaa suomalaisista on lähes puolet kaikista kirjoituksista (48,5 %). Operaation esiintyminen kirjoituksissa on ollut muiden asioiden sivussa. Muut asiat ovat halinneet Bosnia-Hertsegovinan operaatioiden uutisointia. Pääasiana operaatiota käsitteleviä kirjoituksia ilman mainintaa suomalaisesta joukosta on noin kolmannes (33,8 %). Tarkasteltuna ajanjaksona 17,7 % kirjoituksista käsitteli suomalaisia joukkoja operaatiossa pää- tai sivuasiana.

3.4 UNIFIL

United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 425 (1978)⁷⁷ ja 426 (1978)⁷⁸ 19.3.1978 toimimaan eteläisen Libanonin alueella.⁷⁹ UNIFIL:a laajennettiin huomattavasti Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä 1701(2006)⁸⁰ 11.8.2006.⁸¹

⁷⁶ Esim. USA:n uhkaus kaataa koko SFOR-operaation jatko, mikäli sen sotilaille ei myönnetä syytesuojaa.

⁷⁷ United Nations Security Council Resolution 425 (1978), 1.

⁷⁸ United Nations Security Council Resolution 426 (1978), 1.

⁷⁹ UNIFIL:n alkuperäisenä tehtävänä oli varmistaa Israelin vetäytyminen Etelä-Libanonista, palauttaa kansainvälinen rauha ja turvallisuus, avustaa Libanonin hallitusta varmistamaan sen auktoriteetin paluuta alueelle. Alkuperäinen teksti vuoden 1978 päätöslauselmien mukaan: "Confirm the withdrawal of Israeli forces from southern Lebanon; Restore international peace and security; Assist the Government

Ensimmäinen suomalainen sotilaallinen kriisinhallintajoukko UNIFIL:ssa perustettiin 1982 ja se kotiutettiin 2001.⁸² Seuraava suomalainen sotilaallinen kriisinhallintajoukko (SKJL) osallistui UNIFIL:iin Tasavallan Presidentin päätöksellä 8.9.2006⁸³ ja purettiin vuoden 2007 loppuun mennessä. Kolmas 2000-luvulla Libanonissa toiminut suomalainen joukko perustettiin Tasavallan Presidentin päätöksellä 16.12.2011.⁸⁴ Se aloitti toimintansa toukokuussa 2012 ja jatkaa toistaiseksi.

Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatiossa olivat: 1982–1999 oli 493 ja 545 välillä sekä 2000 ja 2001 646 henkilöä. Vuonna 2006 suomalaiset palasivat UNIFIL:iin 199 henkilön vahvuudella. Vahvuus nostettiin vuonna 2007 228 henkilöön. Kolmannen kerran suomalaiset ottivat osaa operaatioon vuonna 2012 179 henkilön vahvuudella osastolla, joka jatkaa operaatiossa toistaiseksi.⁸⁵

of Lebanon in ensuring the return of its effective authority in the area.”

<http://unifil.unmissions.org/Default.aspx?tabid=11553&language=en-US>. 24.1.2013.

⁸⁰ United Nations Security Council Resolution 1701 (2006), 2.

⁸¹ Tästä alkaen UNIFIL:n tehtävänä oli valvoa vihollisuuksien lopettaminen, tukea Libanonin armeijan ryhmittymistä rajoille, tukea humanitääristä apua, valvoa ja estää aseellista toimintaa raja-alueilla sekä valvoa ja estää aseiden salakuljetusta Libanoniin. Alkuperäinen teksti: “Monitor the cessation of hostilities; Accompany and support the Lebanese armed forces as they deploy throughout the South, including along the Blue Line, as Israel withdraws its armed forces from Lebanon; Coordinate its activities referred to in the preceding paragraph (above) with the Government of Lebanon and the Government of Israel; Extend its assistance to help ensure humanitarian access to civilian populations and the voluntary and safe return of displaced persons; Assist the Lebanese armed forces in taking steps towards the establishment between the Blue Line and the Litani river of an area free of any armed personnel, assets and weapons other than those of the Government of Lebanon and of UNIFIL deployed in this area; Assist the Government of Lebanon, at its request, in securing its borders and other entry points to prevent the entry in Lebanon without its consent of arms or related materiel.”

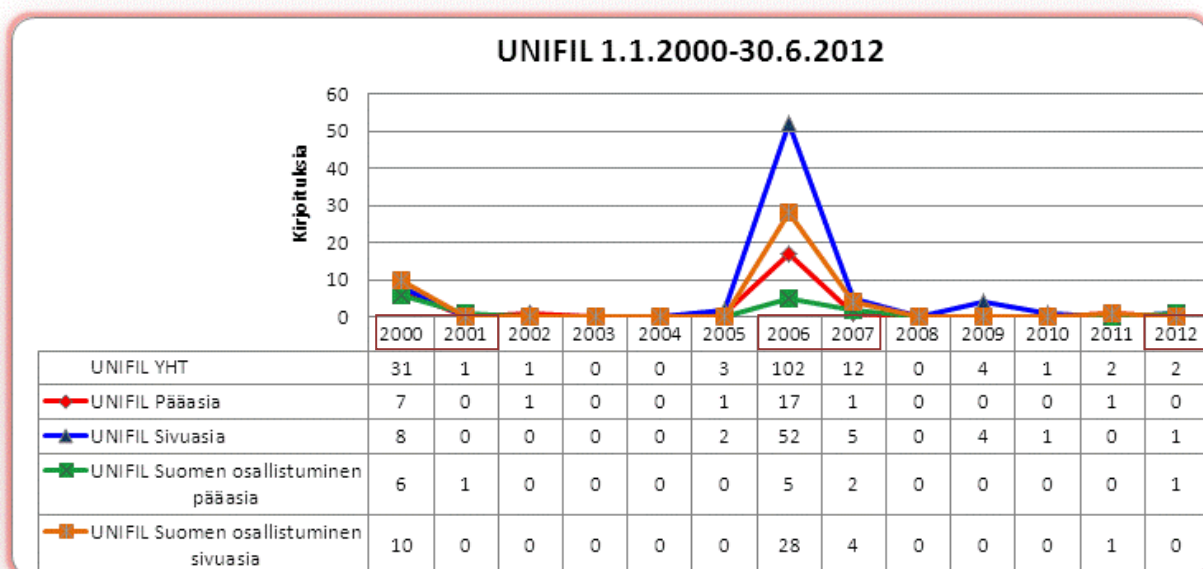
<http://unifil.unmissions.org/Default.aspx?tabid=11553&language=en-US>. 24.1.2013.

⁸² http://www.puolustusvoimat.fi/portal/puolustusvoimat.fi!/ut/p/c5/vZPLjqpAElafxQfQrgak7WVjA4LQ-IFeH_jcE7AjM4Xhh5-sPJJCc5i3E1sWpV-VP1_fmTQhnq-z2_F4f8Wny85xVaokxdqbl-14WpYOBTDawQdMURNg5jBaVoCcoqPD0aayu74ARfbsQ9WThu6-oliHj46GfJ5W84hKsjSuoKbklhJARsKE6Mhc7sfEiay6C_lf2lmZl6mdmAgTd3e5rnQEIcH09NeK4D_tb_uTX9qdK75TGNyIkbfp03wvltw4_FAP0hjLyUxpcBhT9YhrPWNFUfR2LSS9k4dexJi_McEJeyBr_KstGWbGuR-2mHsGlqhRjddx_EFYxBhmlpxglv1gtd_Dck49Xf-Yaps0Wep1o5LA9I9tjoqCbodt0_5cy_tm6ZMmh2YVklpc2NVcm6NlidKofBjo9EiKFN84rQ4p9NVTaphW39etOWZGF5e-ZDMN9VCZDSNmN9FzIKyrJpyEj5WhqhOPkRrug3lvYjqB_cWnWitySb2ivi2jI5VI9yM69gbfo0X3naf7UvN1HJtywYDJGYf9Q419b3Rg1m3_K937A_3TDvL/dl3/d3/L2dBISeVz0FBIS9nQSEH/?pcid=aaf796804a57b9f38356ffc7aa234f5d. 24.1.2013.

⁸³ Tasavallan Presidentin esittely 8.9.2006.

⁸⁴ Tasavallan Presidentin esittely 16.12.2011.

⁸⁵ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

Kuva 8. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä UNIFIL-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012⁸⁶ (Yhteensä 159 kirjoitusta)

Suomalaisen kriisinhallintajoukon kotiuttamista vuonna 2001 ei voida vertailla operaation aloittamiseen, koska tarkasteltava ajanjakso alkaa vasta vuoden 2000 alusta. Kuvasta 8 havaitaan vuonna 2000 kuitenkin kirjoituksia olleen selkeästi enemmän (31 kirjoitusta), kuin suomalaisen joukon kotiuttamisvuonna 2001 (yksi kirjoitus).

Suomalaisen kriisinhallintajoukon toisen osallistuessa toista kertaa UNIFIL-operaatioon vuonna 2006 on selvä nousu kirjoitusten määrässä. Useat UNIFIL:a koskevat maininnat tulevat Israelin sotilasoperaatiosta Etelä-Libanonissa, ja UNIFIL on sivuasia. Vaikka israelilaisten tulituksessa 25.7.2006 kuollut suomalainen sotilastarkkailija⁸⁷ ei palvellutkaan UNIFIL-operaatioissa vaan UNTSO:ssa⁸⁸, lisäsi tapahtuma toimittajien kiinnostusta Lähi-idän tapahtumiin. UNIFIL-joukot osallistuivat tapahtumapaikan raivaukseen.

Uutisointi hiipui joukon kotiuttamisvuoteen 2007 mennessä 12 kirjoitukseen. Pelkästään suomalaisia sivuavien kirjoitusten määriä vertailemalla vuosina 2006 ja 2007 voidaan todeta, että suomalaisten osallistumisen alussa oli enemmän kirjoituksia kuin lopussa.

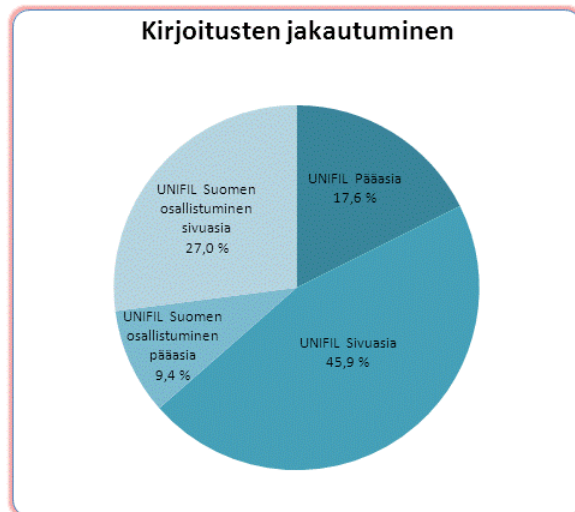
⁸⁶ Suomalaisten osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2000, 2001, 2006, 2007 ja 2012.

⁸⁷ Helsingin Sanomat (10.8.2006).

⁸⁸ United Nations Truce Supervision Organization.

Suomen kolmas osallistuminen operaatioon vuonna 2012 ei aiheuttanut muutosta kirjoitusten määrään ainakaan vuoden 2012 ensimmäisellä puoliskolla. Suomen osallistuminen UNIFIL-operaatioon jatkuu toistaiseksi, joten vertailua operaation päättymisvuoteen ei voida suorittaa.

Kirjoitusten määrään nostavasti todettiin vaikuttaneen suomalaisen joukon osallistuminen operaatioon ja turvallisuustilanteen muuttuminen huonommaksi.⁸⁹ Kirjoitusten määrään laskevasti tai neutraalisti todettiin vaikuttaneen tapahtumien vähyys.

Kuva 9. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen UNIFIL-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Kirjoitusten jakautuminen kuvassa 9 osoittaa, että UNIFIL on tullut esiin sivuasiana lähes puolessa (45,9 %) kirjoituksista. Suomalaiset on mainittu lähes kolmanneksessa (27 %) kirjoituksista sivuasiana ja lähes 10 %:ssa pääasiana. Kirjoitusten kokonaismäärästä ja suomalaisten esiintymisestä kirjoituksissa voidaan päätellä, että Lähi-idän alue on ollut kiinnostava Suomessa vuosina 2000, 2006 ja 2007, kun alueen tapahtumat ovat kirjoittamiseen antaneet aiheita. Itse operaatiota ei voida pitää toimittajia kiinnostavana, koska operaatiota pääasiana käsitteleviä kirjoituksia ilman mainintaa suomalaisista on vain alle viidennes (17,6 %). Voidaan siis todeta, että UNIFIL-operaation näkyvyys on tullut pääasiassa Lähi-idän muiden tapahtumien tai suomalaisten rauhanturvaajien kautta.

⁸⁹ Esimerkiksi Israelin hyökkäykset Libanoniin 2000 ja 2006.

3.5 EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT

EUFOR CHAD/CAR⁹⁰ ja United Nations Mission in the Central African Republic and Chad (MINURCAT) perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1778 (2007) 25.9.2007 toimimaan Tšadin ja Keski-Afrikan Tasavallan alueella.⁹¹ EUFOR-operaatio päätettiin ja korvattiin MINURCAT:iin perustetulla sotilasosalla Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1861 (2009).⁹²

Suomi osallistui EUFOR CHAD/CAR-operaatioon Tasavallan Presidentin päätöksen⁹³ perusteella vuosina 2008–2010. Suomi jatkoi osallistumista operaatioon Yhdistyneiden Kansakuntien alaisuudessa Tasavallan Presidentin päätöksen perusteella.⁹⁴ Yhdistyneiden Kansakuntien MINURCAT:lle antama mandaatti päättyi 31.12.2010 Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1923 (2010).⁹⁵

Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatiossa olivat: 2008 62, 2009 ja 2010 83 henkilöä.⁹⁶ Suomalainen joukko kotiutettiin Yhdistyneiden Kansakuntien mandaatin päättymiseen liittyen.

⁹⁰ Operaatiosta kirjoitusasu esiintyy eri lähteissä useassa eri muodossa. Tässä raportissa käytetään YK:n turvallisuusneuvoston alkuperäisessä päätöslauselmassa olevaa kirjoitusasua käsiteltäessä operaatiota nimeltä. United Nations Security Council Resolution 1778 (2007). Käsiteltäessä Tšadin valtiota, käytetään suomenkielistä kirjoitusasua. CAR = Central African Republic.

⁹¹ United Nations Security Council Resolution 1778 (2007), 3 EUFOR CHAD/CAR tehtävänä oli tukea MINURCAT-operaatiota, joka oli aluksi vain humanitäärinen operaatio.
<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurcat/mandate.shtml>. 24.1.2013.

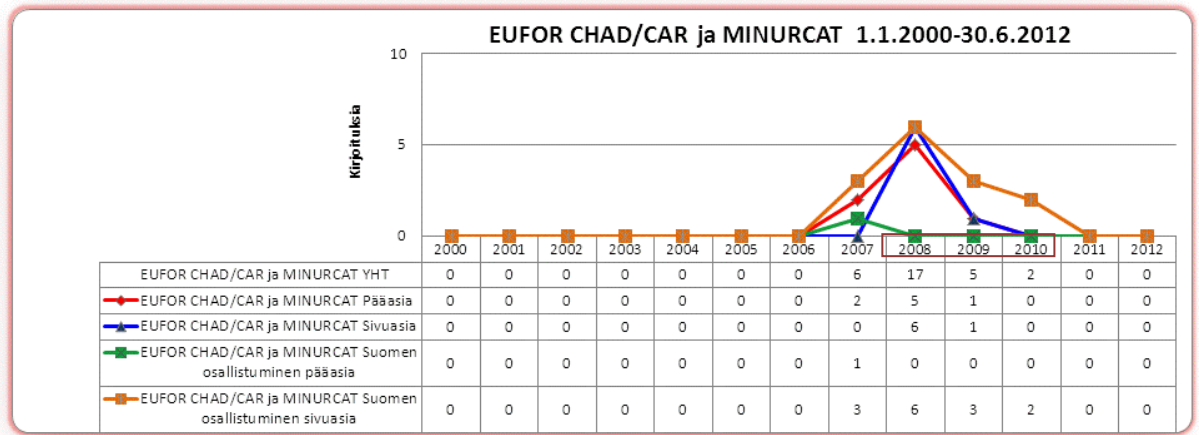
⁹² United Nations Security Council Resolution 1861 (2009), 2–3.

⁹³ Valtioneuvoston yleisistunto 20.12.2007.

⁹⁴ Tasavallan Presidentin esittely 13.3.2009.

⁹⁵ United Nations Security Council Resolution 1923 (2010), 3.

⁹⁶ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

Kuva 10. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT-operaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012⁹⁷ (Yhteensä 30 kirjoitusta)

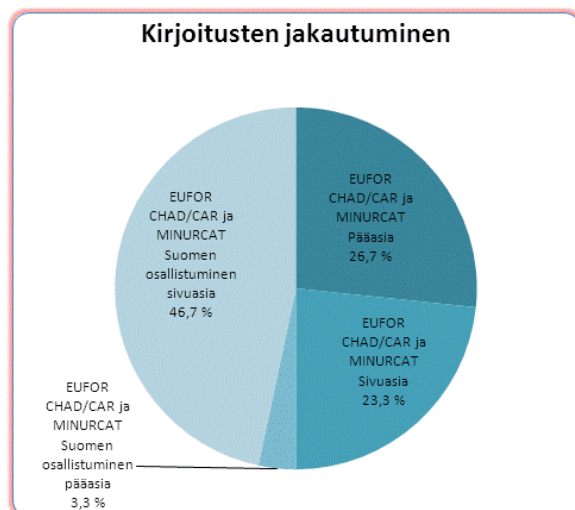
Kuvasta 10 nähdään, kuinka operaation aloittamisen yhteydessä vuonna 2008 on havaittavissa selkeä lisääntyminen kirjoitusten määrässä. Sen jälkeen kirjoitusten määrä laskee vuosittain. Operaation päättämivuonna 2010 esiintyy huomattavasti vähemmän kirjoituksia kuin operaation alussa vuonna 2008. Kriisi ei tullut operaation myötä ratkaistua, vaan operaatio päätettiin Tšadin aloitteesta.⁹⁸ Tällä ei näytä olleen kuitenkaan vaikutusta uutisoinnin määrään. Operaatiota edeltävänä vuonna 2007 kirjoitettiin 6 kirjoitusta. Kirjoituksissa esiintyi pääteemana keskustelu alueen yleisestä tilanteesta ja sotilaallisen kriisinhallintaoperaation aloittamisen viivästyminen.⁹⁹

Kirjoitusten määrää nostavasti vaikuttaneen suomalaisen joukon osallistuminen operaatioon. Kirjoitusten määrää laskevasti tai neutraalisti todettiin vaikuttaneen tapahtumien vähyys.

⁹⁷ Suomalaisen osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2008, 2009 ja 2010.

⁹⁸ Helsingin Sanomat (29.1.2010).

⁹⁹ Helsingin Sanomat (2.2.2008).

Kuva 11. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT-operaatioissa 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Kirjoitukset jakautuivat kuvassa 11 siten, että suomalaiset mainittiin sivuasiana lähes puolessa kaikista kirjoituksista (46,7 %). Operaation aikana ei tapahtunut suuria muutoksia turvallisuustilanteessa, suomalaisten tehtävissä tai vahvuuksissa. Sotilaallisen kriisinhallintaoperaation johdon siirtyminen Euroopan Unionilta Yhdistyneille Kansakunnille vuonna 2009 ei vaikuttanut kirjoitusten määrään. Suomalaisten tehtävä oli odotetun kaltainen ja yllätyksiä ei tullut. Suomalaisten maininnat sivuasiana muistuttavat lähinnä lukijoita siitä, että Suomella on sotilaallinen kriisinhallintajoukko Tšadissa. Suomalaista joukkoa pääasiana käsitteleviä kirjoituksia löytyi vain yksi, jossa käsiteltiin operaation haastavia olosuhteita ja niihin valmistautumista.¹⁰⁰

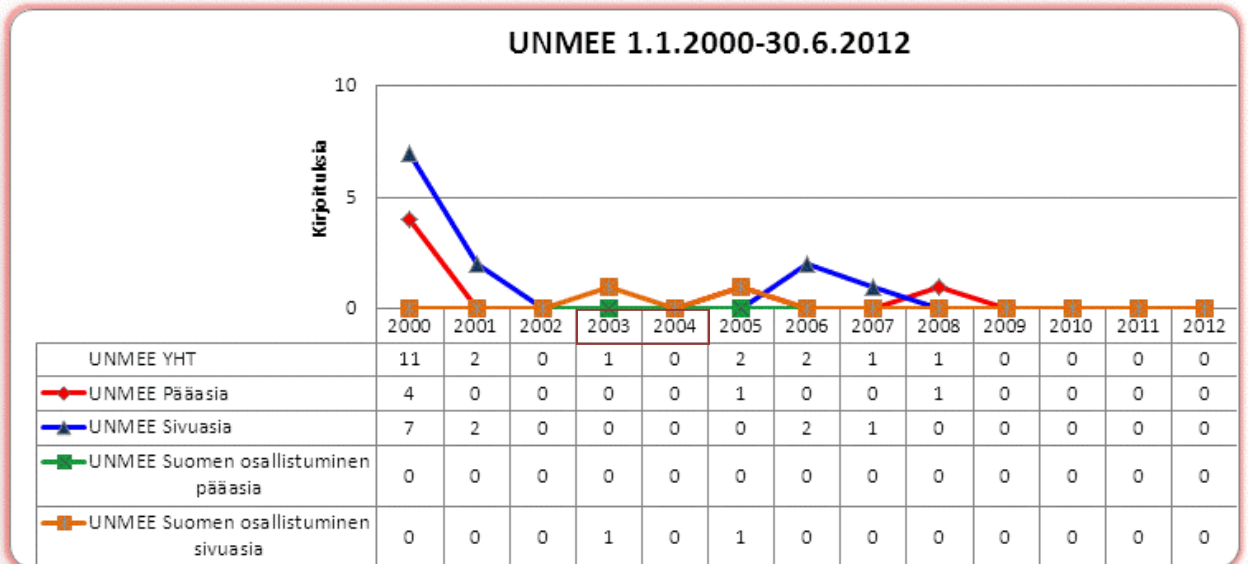
3.6 UNMEE

United Nations Mission in Ethiopia and Eritrea (UNMEE) perustettiin Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1312 (2000) 31.7.2000 toimimaan Etiopian ja Eritrean rajavyöhykkeellä.¹⁰¹ UNMEE:n mandaatti päättyi Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöksellä (UNSCR) 1827 (2008)¹⁰² 31.7.2008.

¹⁰⁰ Helsingin Sanomat (21.10.2007).

¹⁰¹ United Nations Security Council Resolution 1312 (2000), 1. UNMEE:n tehtävänä oli valvoa Etiopian ja Eritrean tulitaukosopimuksen täytäntöön panoa ja ehtojen noudattamista sekä tukea humanitääristä apua ja miinanraivausta. Alkuperäinen teksti: "Monitor the cessation of hostilities; Assist in ensuring the observance of the security commitments agreed by the parties; Monitor and verify the redeployment of Ethiopian forces from positions taken after 6 February 1999, which were not under Ethiopian administration before 6 May 1998; Monitor the positions of Ethiopian forces once redeployed; Simultaneously, monitor the positions of Eritrean forces that are to redeploy in order to remain at a distance of 25 kilometres from positions to which Ethiopian forces shall redeploy; Monitor the temporary security zone (TSZ) to assist in ensuring compliance with the Agreement on Cessation of Hostilities; Chair the Mili-

Suomi osallistui vuodesta 2000 alkaen lähettämällä operaatioon sotilastarkkailijoita. Yhdistyneiden Kansakuntien suomalainen rauhanturvajoukko Etiopiassa ja Eritreassa (YKSRJEE) perustettiin kesällä 2003 Tasavallan Presidentin päätöksen perusteella¹⁰³ ja kotiutettiin joulukuussa 2004.¹⁰⁴ Suomalaisten rauhanturvaajien vuosittaiset henkilöstövahvuudet operaatiossa olivat: 2003 198 ja 2004 199.¹⁰⁵

Kuva 12. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä UNMEE-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012¹⁰⁶ (Yhteensä 20 kirjoitusta)

UNMEE perustettiin vuonna 2000, mikä on kirjoitusten yhteismäärän osalta huippuvuosi (kuva 12). Suomalaisen operatiivisen joukon osallistuessa operaatioon vuonna 2003, julkaistiin yksi suomalaiset sivuasiana mainitseva kirjoitus. Suomalaisen operatiivisen joukon poistuessa alueelta vuonna 2004 ei kirjoitettu ainoatakaan kirjoitusta. Operaation alun vuoden 2000 (11 kirjoitusta) ja lopun vuoden 2008 (yksi kirjoitus) kirjoitusten määrää vertaamalla, voidaan todeta operaatiosta kirjoitetun huomattavasti enemmän alussa kuin lopussa. Suomalaisen joukon osallistuminen ei aiheuttanut suurta kasvua kirjoitusten määrässä, ei myöskään poistuminen.

tary Coordination Commission (MCC) to be established by the United Nations and OAU in accordance with the Agreement on Cessation of Hostilities; Coordinate and provide technical assistance for humanitarian mine-action activities in the TSZ and areas adjacent to it; and Coordinate the Mission's activities in the TSZ and areas adjacent to it with humanitarian and human rights activities of the United Nations and other organizations in those areas.” Vuonna 2002 tehtäviin lisättiin: “demining in key areas to support demarcation, and administrative and logistical support for the Field Offices of the Boundary Commission.” <http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unmee/mandate.html>. 24.1.2013.

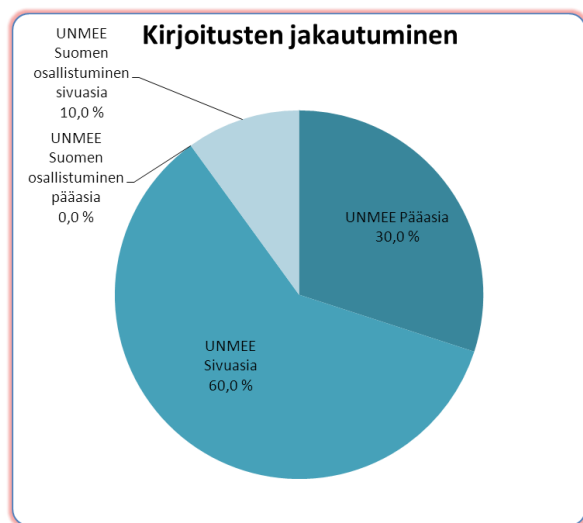
¹⁰² United Nations Security Council Resolution 1827 (2008), 2.

¹⁰³ Valtioneuvoston yleisistunto 3.12.2002.

¹⁰⁴ Tikka 2006, 190; Valtioneuvoston yleisistunto 19.2.2004.

¹⁰⁵ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

Kirjoitusten määrään nostavasti todettiin vaikuttaneen operaation alkaminen. Kirjoitusten määrään laskevasti tai neutraalisti vaikuttaneisiin asioihin todettiin vaikuttavaksi tapahtumien vähyys.

Kuva 13. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen UNMEE-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Kirjoitusten jakauma kertoo kuvassa 13, että yli puolet operaatiosta julkaistuista kirjoituksista käsitteli pääasiana jotain muuta kuin itse operaatiota. Operaatiosta julkaistujen kirjoitusten pääteema oli yleinen tilanne Etiopian ja Eritrean rajasodan aikana ja jälkeen.¹⁰⁷ Varsinaisista rauhanturvaajiin kohdistuvista turvallisuusuhkista operaatioalueella ei uutisoitu. Kolmannes (30 %) kirjoituksista käsitteli pääasiana operaatiota. Suomalaisten osallistumista UNMEE-operaatioon ei voida pitää lähdeaineiston perusteella mediaa kiinnostavana

3.7 EUNAVFOR ATALANTA

EUNAVFOR ATALANTA on Euroopan Unionin sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio Somalian rannikolla. Operaatio käynnistettiin joulukuussa 2008 osana Euroopan Unionin yhteistä turvallisuus ja puolustuspolitiikkaa (CSDP) Yhdistyneiden Kansakuntien Turvallisuusneuvoston päätöslauselmien¹⁰⁸ mukaisesti.¹⁰⁹ Operaation mandaatti jatkuu ainakin vuoden 2014 joulukuuhun asti.¹¹⁰

¹⁰⁶ Suomalaisten osallistuminen on havainnollistettu kehystämällä vuodet 2003 ja 2004.

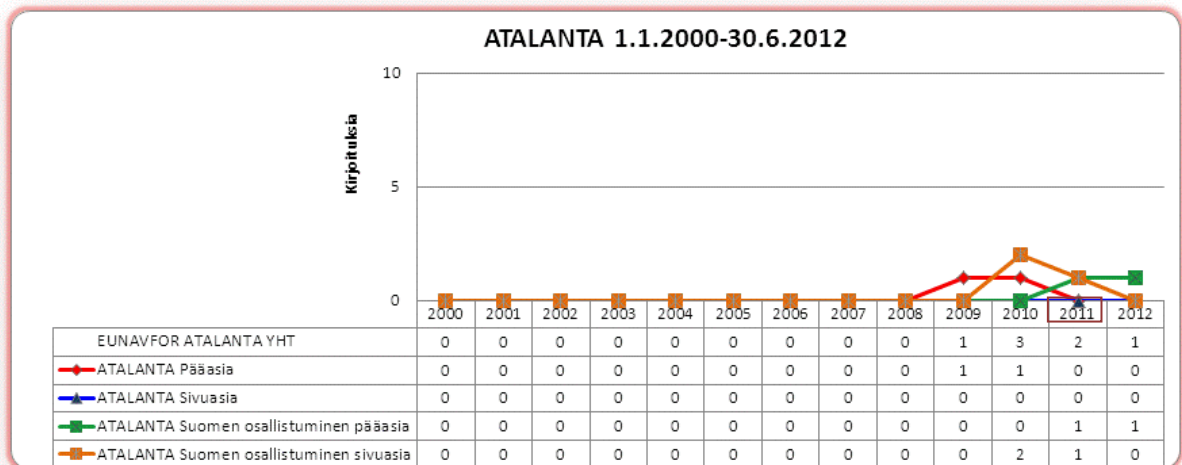
¹⁰⁷ Helsingin Sanomat (11.6.2000); Helsingin Sanomat (16.6.2000); Helsingin Sanomat (24.7.2000).

¹⁰⁸ YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia on useita, joissa kannustetaan (encourage) ja pyydetään (call upon) YK:n jäsenvaltioita, joiden merivoimien alukset ja sotilaslentokoneet toimivat kansainvälisillä vesillä ja ilmatilassa Somalian rannikon läheisyydessä tarkkailemaan merirosvousta ja ryhtymään asianmukaisiin toimiin suojellakseen kauppamerenkulkua, erityisesti humanitaarisen avun kuljetuksia; Esim. UNSCR 1801 (2008), 4; UNSCR 1838 (2008), 2.

¹⁰⁹ Operaation tehtävänä on estää merirosvousta ja alusten kaappauksia Somalian rannikolla.

Alkuperäinen teksti: "The protection of World Food Programme (WFP) vessels delivering aid to dis-

Operaatioon on osallistunut suomalaisia esikuntaupseereita vuodesta 2008¹¹¹ Tasavallan Presidentin päätöksellä.¹¹² Suomalainen kriisinhallintajoukko Intian valtamerellä ja Adeninlahdella (SKJI) toimi operaatiossa Tasavallan Presidentin päätöksen perusteella¹¹³ 1.1.–15.6.2011. Tällöin operaatioon osallistui Merivoimien miinalaiva Pohjanmaa, joka oli operatiivisessa toiminnassa 1.2.–30.4.2011. Suomalaisen rauhanturvaajien vahvuus operaatiossa tällöin oli 98.¹¹⁴

Kuva 14. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä EUNAVFOR ATALANTA -operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 7 kirjoitusta)

ATALANTA:ssa suomalaisen operatiivisen joukon osallistuminen tapahtui vuonna 2011, kun operaatio itsessään oli jo ollut käynnissä aiemmin ja jatkui suomalaisen joukon jälkeen. Kuvan 14 mukaisesti kirjoituksia löytyi vain vuosilta 2009–2012. Eniten kirjoituksia oli vuonna 2010 (kolme kappaletta), jolloin Suomessa valmisteltiin miinalaiva Pohjanmaan lähtöä.

Kirjoitusten määrää operaation aloittamis- ja päättämivuoden kesken ei voida vertailla keskenään, koska operaatio jatkuu edelleen. Suomalainen operatiivinen joukko osallistui operaatioon vain vuonna 2011, joten vertailua suomalaisten operaatioon osallistumisvuosien välillä

placed persons in Somalia, and the protection of African Union Mission on Somalia (AMISOM) shipping. The protection of vulnerable shipping off the Somali coast on a case by case basis. In addition, the EU NAVFOR also contributes to the monitoring of fishing activities off the coast of Somalia. The deterrence, prevention and repression of acts of piracy and armed robbery at sea off the Somali coast.” <http://eunavfor.eu/mission/>. 24.1.2013

¹¹⁰ <http://eunavfor.eu/mission/>. 23.1.2013.

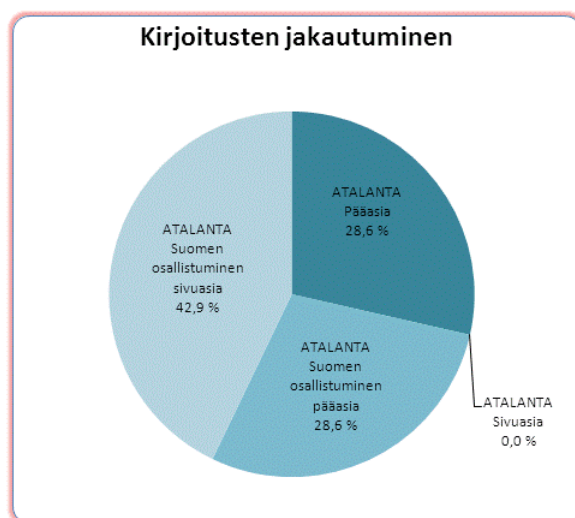
¹¹¹ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012. Luvut perustuvat vuosien keskivahvuuksiin.

¹¹² Tasavallan Presidentin esittely 5.12.2008.

¹¹³ Tasavallan Presidentin esittely 3.12.2010.

¹¹⁴ Majuri Jouni Koskisen haastattelu. Haastattelussa mainitusta vahvuudesta 97–100 on laskettu keskiarvoksi 98.

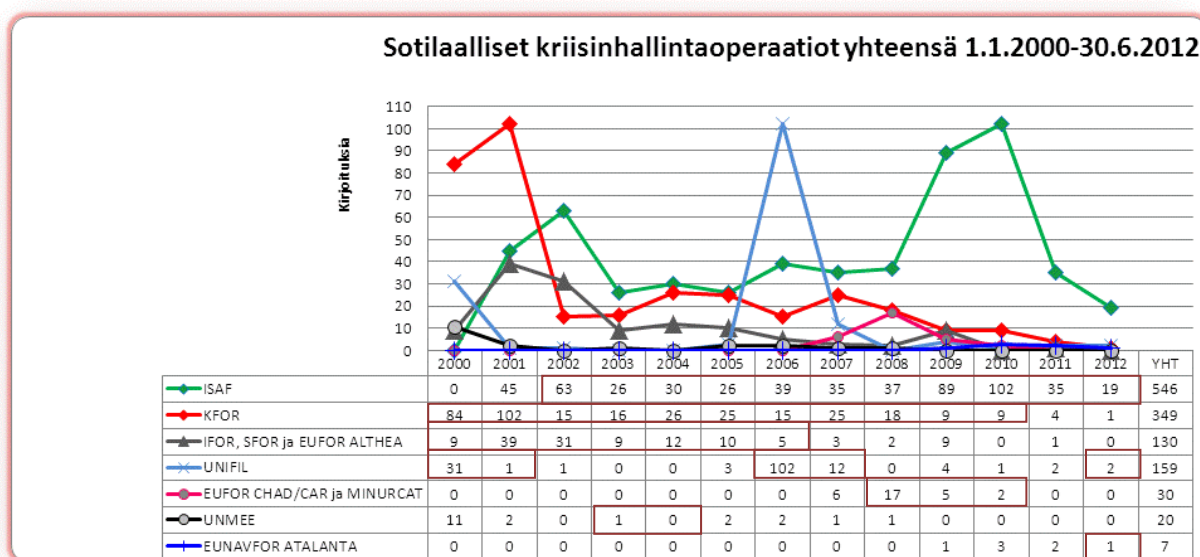
ei voida suorittaa. Kirjoitusten määrään nostavasti todettiin vaikuttaneen suomalaisen joukon osallistuminen operaatioon.

Kuva 15. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen EUNAVFOR ATALANTA -operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen

Lähes puolessa ATALANTA:aa koskevissa kirjoituksissa suomalaiset mainitaan vähintään sivuasiana kuvan 15 mukaisesti. Uudenlainen sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio sai medialta jonkin verran huomiota. Kokonaisuudessaan kuitenkin voidaan pitää median huomiota operaatiota kohtaan melko vähäisenä huomioiden sen, että Merivoimien alus osallistui ensimmäisen kerran sotilaalliseen kriisinhallintaan.

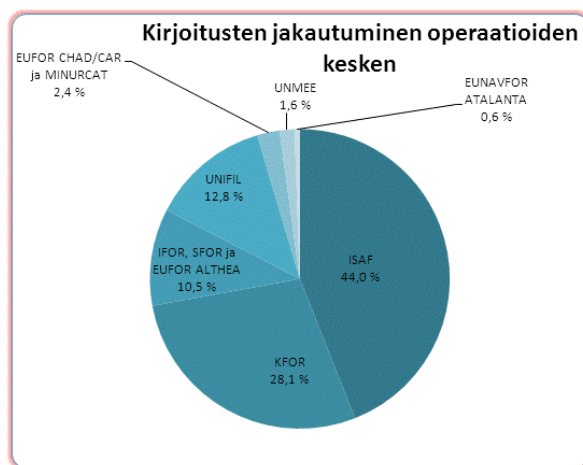
3.8 Sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden esiintyvyyden keskinäinen vertailu

Kuva 16. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012¹¹⁵ (Yhteensä 1241 kirjoitusta)

Kuvassa 16 näkyy kaikkien tässä tutkimuksessa käsiteltyjen sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden näkyvyys aikavälillä 1.1.2000–30.6.2012. ISAF on eniten uutisoitu operaatio (546 kirjoitusta). Vuosina 2001 (84 kirjoitusta) ja 2002 (102 kirjoitusta) KFOR:sta uutisoitiin paljon tapahtumia ja sen henkilöstövahvuus oli suuri. ISAF koski suomalaisia vähemmän operaatioon osallistuneen suomalaisten joukon ollessa pieni. KFOR:n uutisointi kuitenkin laski vuodesta 2003 alkaen ISAF:a pienemmäksi. Selkeän poikkeuksen aiheuttaa vuoden 2006 Israelin hyökkäys Libanoniin ja sitä seurannut muutos UNIFIL:n vahvuudessa ja toiminnassa. Suomalaiset osallistuivat taas operaatioon viiden vuoden tauon jälkeen, jolloin kiinnostavuus Suomessa oli suurempaa ja jopa verrattavaa uuteen alkavaan operaatioon osallistumiseen.

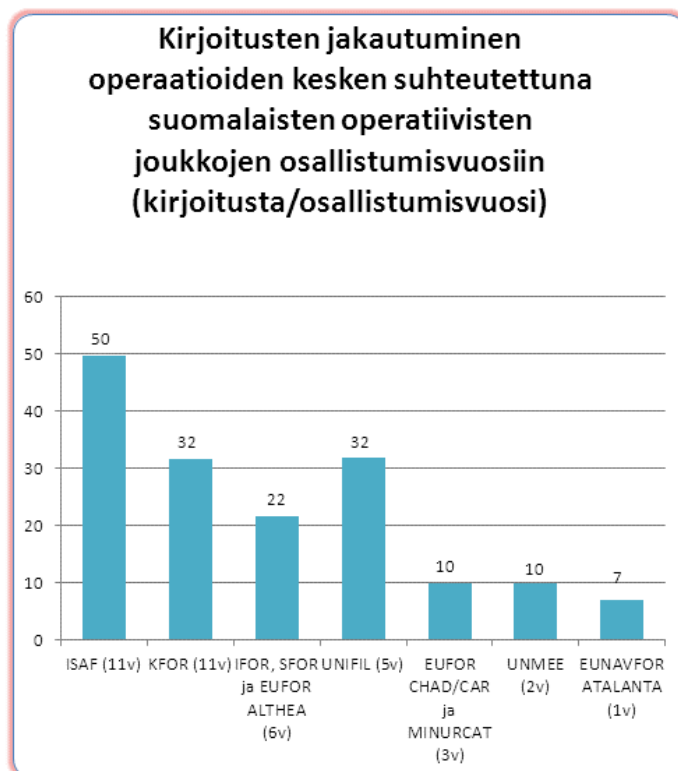
IFOR ja SFOR-operaatiot olivat vuosina 2001 ja 2002 ISAF:n ja KFOR:n tasolla kirjoitusten määrässä, mutta niitä koskevien kirjoitusten määrä laski nopeasti lähelle kymmenen kirjoituksen vuositasoa ja vuoden 2005 jälkeen alle kymmeneen kirjoitukseen vuodessa.

Kuva 17. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten jakautuminen sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken 1.1.2000–30.6.2012

Kuvan 17 mukaisesti kahdesta NATO-johtoisesta operaatioista (ISAF, KFOR) kirjoitettiin 1.1.2000–30.6.2012 vuosittain tarkasteltuna eniten. Poikkeuksena oli vuosi 2006, jolloin UNIFIL esiintyi ylivoimaisesti eniten (102 kirjoitusta). NATO-johtoisten operaatioiden osuus tarkasteltuna ajanjaksona on 82,6 % 1241 kirjoituksesta. ISAF:n osuus tästä on lähes puolet (44 %).

¹¹⁵ Suomalaisen osallistuminen operaatioihin on havainnollistettu kehystämällä osallistumisvuodet.

Kuva 18. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten jakautuminen sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken suhteutettuna suomalaisten operatiivisten joukkojen osallistumisvuosiin 1.1.2000–30.6.2012

Kuvan 18 perusteella voidaan todeta, että suhteellinen kirjoitusten määrä on yhtenevä kirjoitusten kokonaismäärän kanssa. Asettaessa operaatiot järjestykseen kirjoitusten määrän mukaan, järjestys on lähes sama. Kuitenkin on huomattavaa, että vaikka suomalainen operatiivinen joukko on tarkasteltavana ajankohtana ollut mukana UNIFIL-operaatioissa yhteensä viiteenä vuotena, yltyä se silti samalle tasolle KFOR-operaation kanssa. KFOR-operaatioon osallistui suomalainen operatiivinen joukko 11 vuoden ajan ja KFOR:n kirjoitusten yhteismäärä on huomattavasti suurempi kuin UNIFIL:n. Samoin UNMEE sekä EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT päätyvät samaan tasalukuun (10 kirjoitusta/suomalaisten osallistumisvuosi), vaikka suomalainen operatiivinen joukko osallistui UNMEE-operaatioon vuoden lyhyemmän ajan. ISAF-operaatiosta on vuosiinkin suhteutettuna kirjoitettu selkeästi eniten kaikista sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista tarkastellulla aikajaksolla.

NATO-johtoisten operaatioiden osuutta kokonaisuudesta voidaan pitää merkittävänä. ISAF:n osuus, joka on lähes puolet kaikista tarkasteltavan ajanjakson kirjoituksista, on selkeä osoitus sen kiinnostavuudesta. Myös vuositasolla tarkasteltuna ISAF:sta on uutisoitu lähes poikkeuksetta eniten vuoden 2001 jälkeen.

Sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden aloittamista edeltävät tapahtumat, kriisit ja operaatioiden aloittaminen saavat huomiota mediassa. ISAF on tästä hyvä esimerkki. UNIFIL oli ollut toiminnassa ennen vuotta 2006, mutta Israelin hyökkäys Libanoniin aiheutti muutoksen UNIFIL:n kokoonpanossa ja toiminnassa. Kun lisätään vielä suomalaisten osallistuminen operaation poissaolon jälkeen, on tilanne verrattavissa uuden operaation aloittamiseen. Nämä ovat nähtävissä sekä ISAF:n uutisoinnissa vuosina 2001 ja 2002, että UNIFIL:n uutisoinnissa 2006. Sama on nähtävissä myös EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT:ssa, UNMEE:ssa sekä EUNAVFOR ATALANTA:ssa. Näiden operaatioiden kirjoitusten kokonaismäärä on huomattavasti pienempi, mutta kirjoitusten ajallisesta jakautumisesta on nähtävissä alun kirjoitusten suurempi määrä verrattuna loppuun.

Suomen osallistumisen päättyminen operaatioon aiheutti pienen nousun kirjoitusten määrässä vain Balkanin operaatioissa. Esiintyvyyttä voitiin tutkia tässä tutkimuksessa yli viideltä vuodelta, jolloin kirjoitusten määrä oli ehtinyt tasaantua ennen loppua. Alle kolme vuotta kestäneissä operaatioissa, EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT, UNMEE sekä EUNAVFOR ATALANTA, ei ollut havaittavissa nousua operaation osallistumisen loppua kohti, koska operaatioita koskeva kirjoitusten määrä ei ollut ehtinyt tasaantua.

Mitkään yksittäiset tapahtumat eivät saaneet tämän tutkimuksen lähdeaineistossa merkittävää roolia kirjoitusten määrään vaikuttavina tekijöinä. Esimerkiksi suomalaisten rauhanturvaajien kuolemat 23.5.2007 ja 15.2.2011 ISAF-operaatioissa eivät vaikuttaneet vuositasolla kirjoitusten määrää nostavasti.

Afrikkaan suuntautuneet Yhdistyneiden Kansakuntien sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot ovat näkyneet merkittävästi vähemmän kirjoituksissa tarkasteluna ajanjaksona. On otettava huomioon, että Afrikkaan suuntautuneet operaatiot olivat lyhytaikaisia verrattuna Balkanin tai Afganistanin operaatioihin. Vuositasolla tarkasteltuna EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT nousevat operaation aloittamisvuonna 2008 17 kirjoituksella kolmanneksi kirjoitusten määrässä. Edelle yltävät ISAF, jossa turvallisuustilanne huononee ja KFOR, jossa kirjoitusten määrä oli laskemaan päin. Tätä poikkeusta lukuun ottamatta yksikään Afrikkaan suuntautunut operaatio ei ylittänyt vuositasolla kuuden kirjoituksen vuotuista määrää. Kirjoitusten vuosittaisen määrän pienuuden syyksi voidaan arvioida turvallisuusuhkien vähyys, tapahtumien vähyys ja geopoliittinen sijainti suhteessa Suomeen.

Äkillisesti ja ratkaisevasti huonompaan suuntaan muuttuva turvallisuustilanne kiinnittää median huomion ja aiheuttaa kasvun kirjoitusten määrässä. ISAF:ssa tämä on nähtävissä vuonna 2009. Suomalaisten joutuminen taisteluun useita kertoja lyhyen ajan sisällä, oli osoitus turvallisuustilanteen rappeutumisesta ja samalla kirjoitusten määrä lähti suureen nousuun. KFOR:ssa ja SFOR:ssa vuonna 2001 herännyt epäily uraaniammusten terveystarpeista ja Kosovon vuoden 2004 mellakointi aiheuttivat riskin rauhanturvaajien turvallisuudelle, jolloin nämä tapahtumat näkyivät kirjoitusten määrässä.

KFOR:n ja Bosnia-Hertsegovinan operaatioiden uutisoinnissa kuitenkin pääosaa näytteli koko tarkasteltavan jakson sotarikollisten etsintä ja tuomitseminen, jolloin turvallisuustilanteen muutos ei ollut merkittävä tekijä kirjoitusten määrän muutoksissa. Muissa operaatioissa turvallisuustilanne ei ratkaisevasti muuttunut tarkasteltuna ajanjaksona. Näiden tulosten perusteella voidaan todeta, että turvallisuustilanteen muutokset huonompaan suuntaan lisäävät kirjoitusten määrää.

Kirjoitusten määrä ei ole suoraan sidonnainen kriisinhallintajoukon kokoon. KFOR on ollut vahvuudeltaan suurin operaatio 2000-luvulla.¹¹⁶ Kirjoitusten kokonaismäärässä se jää ISAF-operaatiolle selvästi. ISAF on vahvuudeltaan selvästi pienempi, 2000-luvun keskivahvuuksissa vasta viides.¹¹⁷ Tutkimuksen perusteella muut sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot näyttävät jääneen uutisoinnissa ISAF-operaation varjoon, josta on riittänyt uutisia ”sodankaltaisista olosuhteista” koko 2000-luvun ajan.

Tämän tutkimuksen tuloksissa näkyy myös, että sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita käsitellään kirjoituksissa huomattavasti useammin sivuasioina, kuin pääasioina. Pääasia on siis näissä jokin muu, mutta operaation mainitseminen tukee pääuutista tai antaa lisäarvoa kirjoituksen sisällölle. Tälle havainnolle ei voida tilastoista löytää selitystä. Erillisellä tarkastelulla voitaisiin löytää eroja eri medioiden, sanomalehtien, toimitusten ja jopa toimittajien kesken.

Esiintyvyyden perusteella voidaan todeta, että Suomessa kiinnostavia sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita ovat olleet Lähi-idän, Balkanin ja Afganistanin operaatiot. Näillä on Euroopan näkökulmasta pitkä historia räjähdystä odottavina ruutitynnyreinä. Tästä johtuen ne saavat näkyvyyttä mediassa. Afrikkaan suuntautuvilla sotilaallisilla kriisinhallintaoperaatioilla on vähäisempi näkyvyys mediassa. Suomesta on niihin pitkä fyysinen etäisyys ja vähäisempi

¹¹⁶ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012.

¹¹⁷ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012.

merkitys Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, kansallisiin ja eurooppalaisiin intresseihin sekä suomalaisten jokapäiväiseen elämään.

3.9 Johtopäätökset

Sotilaallisen kriisinhallinnan esiintyvyys on ollut suuri Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoituksissa 1.1.2000–30.6.2012 (1241 kirjoitusta). Kirjoitusten määrä kasvaa operaation alussa. Toiseksi se kasvaa suomalaisen kriisinhallintajoukon suunnittelu- ja valmisteluvaiheessa sekä joukon osallistumisen alkuvaiheessa. Kirjoitusten määrä kasvaa, mikäli turvallisuustilanne muuttuu huonommaksi operaatioissa tai operaatioissa tapahtuu suuria muutoksia tehtävässä, organisaatioissa tai vastuualueessa. Kriisinhallintaoperaation alkuvaihe on uututtaan kiinnostava ja huono turvallisuustilanne on riskitekijä rauhanturvaajien terveydelle. Kaikissa korostuu erityisesti suomalaista kriisinhallintajoukkoa koskevien määrän kasvua.

Helsingin Sanomat on kiinnostunut kertomaan suomalaisista kriisinhallintaoperaatioissa, koska suomalainen joukko mainitaan sivuasiana lähes puolessa kaikista yksittäistä operaatiota käsittelevissä kirjoituksissa. NATO-johtoiset operaatiot saavat enemmän huomiota kirjoituksissa, kuin YK-operaatiot. Samoin operaatiot, jotka ovat Euraasian mantereella. Euraasian ulkopuolelle suuntautuneet sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot jäivät selkeästi muista jälkeen esiintyvyydessä. Tiedotustoimintaa tehostamalla näille saataisiin näkyvyyttä.

Sotilaallinen kriisinhallinta esiintyy kirjoituksissa eniten sivuasiana. Joku muu asia on tällöin kirjoituksen pääasia. Kirjoitettaessa kriisialueen tapahtumista, alueella toimiva kriisinhallintajoukko mainitaan kirjoituksessa. Joukon liittäminen kirjoitukseen vaatii kirjoittajalta tietoa joukosta. Mikäli tätä tietoa ei ole, kirjoittaja hankkii sen. Puolustusvoimien tiedotusorganisaatio on paras kanava tarjoamaan tämän tiedon. Puolustusvoimien tulisi pyrkiä aktiivisesti tarjoamaan oikeata informaatiota medialle ilman, että media sitä erikseen kysyy. Tällöin Puolustusvoimat voisi vaikuttaa tehokkaammin julkaistavan tiedon oikeellisuuteen ja ajankohtaisuuteen.

Näiden tunnistettujen tilanteiden pohjalta voidaan tehdä johtopäätös, että sotilaallisen kriisinhallinnan kiinnostavuus liittyy tuoreen asian kiinnostavuuteen ja riskitekijöihin.

Puolustusvoimien tiedottamisen tulisi keskittyä näihin kohtiin. Joukon koulutuksen toiminnasta median kanssa tulisi sisällöltään keskittyä näihin kohtiin.

4 YHDISTELMÄ

Tässä luvussa vastataan johdannossa sivulla esiteltyihin tutkimuskysymyksiin, yhdistetään tutkimustuloksia pohdinnassa ja esitetään aiheita jatkotutkimukselle.

4.1 Tutkimuskysymyksiin vastaaminen

Tutkimusongelmana oli miten suuri on ollut sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden esiintyvyys Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamissa kirjoituksissa 1.1.2000–30.6.2012. Tutkimusongelmaan pyrittiin vastaamaan löytämällä vastaukset siitä johdettuihin alakysymyksiin.

1. Miten kirjoitusten määrä on jakautunut ajallisesti operaatiota pää- ja sivuasiana käsitteleviin sekä suomalaista kriisinhallintajoukkoa pää- tai sivuasiana käsitteleviin kirjoituksiin?

Kirjoitusten ajallinen jakautuminen tarkastellulla ajanjaksolla on sidoksissa operaation alkamis- ja päättymisajankohtiin. Operaatioista kirjoitettiin enemmän alussa kuin lopussa. Alkava sotilaallinen kriisinhallintaoperaatio on kiinnostava. Uutisoinnin määrässä näkyy kokonaisuudessaan sotilaallisen kriisinhallinnan kiinnostavuus. Kiinnostus säilyy, mikäli operaatiossa on uutisoitavia tapahtumia. Operaation riskit ylläpitävät ja lisäävät kiinnostusta.

2. Millaisia ajallisia trendejä kirjoitusten määrästä on tunnistettavissa?

Kirjoitusten keskittyminen operaation aloittamisvuoteen ja sitä edeltäneeseen vuoteen viittaa kiinnostukseen suunnitteluvaiheessa ja toteuttamisen alussa. Toinen esiintyvyyttä nostava tekijöitä ovat turvallisuustilanteen heikkeneminen. Vain ISAF-operaatiossa muutos suomalaisen kriisinhallintajoukon tehtävien muuttuminen operaatiossa sai aikaan esiintyvyyden kasvun. Tätä ei muissa operaatiossa havaittu, joten tulosta ei voida yleistää. Mikäli operaatio on rauhallinen ja vakavia turvallisuusuhkia ei ole, median kiinnostus laantuu melko nopeasti operaation alkamisen jälkeen. Tällöin kirjoitusten määrä laskee.

3. Millaisia eroja on kirjoitusten määrässä eri sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken?

Selkein ero syntyy esiintyvyyden yhteismäärässä. Kaksi NATO-johtoista operaatiota (ISAF ja KFOR) olivat eniten uutisoituja kokonaismäärässä ja vuositasolla tarkasteltuna. KFOR:n kiinnostukseen liittyy myös Martti Ahtisaaren vahva osallistuminen Kosovon itsenäistymisprosessiin. Kolmanneksi nousee UNIFIL-operaation uutisointi. UNIFIL jopa ohittaa esiintyvyy-

dessä muut operaatiot vuonna 2006. Neljänneksi uutisoiduimmat olivat Bosnia-Hertsegovinan sotilaalliset kriisinhallintaoperaatiot. Yhdistäväksi tekijöiksi näille neljälle voidaan osoittaa maantiede ja historia. Maantieteellisesti kaikki sijaitsevat Euraasian mantereella, kun muut tarkastellut operaatiot olivat Afrikassa. Afrikkaan suuntautuneet operaatiot ovat vähiten esiintyneitä tutkittuna ajanjaksona. Historiallisesti Balkanin alue on Euroopan näkökulmasta ollut levoton jo kauan. Afganistan liittyy Euroopan historiaan Brittien ja Neuvostoliiton miehitysten kautta. Suomessakin tarkastellaan sotahistorian ja taktiikan näkökulmasta Afganistania.¹¹⁸

4. Mikä merkitys on suomalaisen kriisinhallintajoukon henkilöstövahvuudella kirjoitusten määrään?

Kirjoitusten määrän ei voida todentaa olevan sidonnainen kriisinhallintajoukon kokoon. KFOR on ollut vahvuudeltaan suurin operaatio aikavälillä 1.1.2000–30.6.2012.¹¹⁹ Kirjoitusten kokonaismäärässä se jää ISAF-operaatiolle selvästi. ISAF on 2000-luvun keskivahvuuksissa vasta viides.¹²⁰ ISAF-operaation kiinnostavuus voikin liittyä muihin asioihin, esimerkiksi ”war on terrorism” -retoriikkaan, jota seuranneen Yhdysvaltain hyökkäyksen Afganistaniin seurauksena operaatio aloitettiin.

4.2 Pohdinta

Lehtiutisoinnin kokonaismäärästä ei voida vetää laaja-alaisia johtopäätöksiä pelkästään yhden sanomalehden yhden toimituksen tuottamien lehtikirjoitusten perusteella. Helsingin Sanomien muutkin toimitukset käsittelevät samoja tapahtumia kirjoituksissaan. Laaja-alaiset johtopäätökset vaativat muidenkin toimitusten uutisoinnin vertailua Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoituksiin ja näiden yhdistelmästä syntyisi kokonaisuus yhden sanomalehden uutisoinnista. Kokonaisuudessaan suomalaisen median uutisoinnin vertailu vaatisi useiden eri medioiden uutisoinnin tutkimista ja vertailua keskenään sekä laadullisesti että määrällisesti. Tällä saataisiin perusteet arvioida sotilaallisen kriisinhallinnan esiintyvyyttä ja kuvaa mediakentässä kokonaisuudessaan. Tutkimustulosten luotettavuutta voidaan pitää hyväksyttävänä, koska havaitut ilmiöt toteutuvat useammassa kuin yhdessä operaatiossa. Myös geopoliittista ja historiallista selittävyttä esiintyvyydelle voidaan havaita tutkimustuloksissa. Tuloksia voidaan pitää suuntaa antavina, sillä vaikka Helsingin Sanomat on merkittävä tekijä suomalaisten medioiden joukossa, se on tässä tutkimuksessa vain yksittäinen lähde.

¹¹⁸ Raunio (toim.) 2002, Kulomaa, 98–113.

¹¹⁹ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012.

¹²⁰ FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012.

Mikäli tutkimus aloitettaisiin uudelleen, luotettavamman ja yleistettävämmän tuloksen antaisi lyhyempi tarkasteltava aikaväli ja lähdeaineiston laajentaminen Helsingin Sanomien muihin toimituksiin ja pääkirjoituksiin, muihin sanomalehtiin ja jopa muihin medioihin. Tutkimuksen suppeus ei mahdollistanut valittujen muuttujien tarkastelua riittävällä tarkkuudella johtuen tutkittavaksi valitun aikavälin pituudesta. Muuttujien tarkastelu olisi vaatinut tarkempaa sisällön analyysiä käytettävyydeltään ja luotettavuudeltaan parempien tulosten saamiseksi. Diskurssianalyysi olisi ollut hyvä tutkimusmenetelmänä ottaa käyttöön tutkimuksessa. Tässä tutkimuksessa nimettyjen muuttujien tutkiminen jäi liian pinnalliseksi, koska tutkimuksen laajuus ei mahdollistanut syvempää tarkastelua.

Sosiaaliset mediat ovat tehneet läpimurtonsa 2000-luvulla. Tiedonkulussa esimerkiksi Facebook, Twitter ja erilaiset internet blogit ovat murtaneet perinteisen median monopolin tiedonvälittäjänä. Jokainen voi internet liittymällä varustetulla matkapuhelimella tiedottaa tapahtumista massatiedotuksena maailman kaikille internetin käyttäjille. Sosiaalisessa mediassa jaettulla tiedolla on huomattavasti lyhyempi viive, kuin perinteisellä toimittajien tuottamalla uutisoinnilla. Mediat eivät enää kilpaile toisiaan vastaan, vaan aiemmin vain yleisönä toiminut massa onkin nyt myös kilpailijan roolissa. On mahdollista että tiedottamisen reaaliaikaisuuden muuttuminen arkipäiväiseksi ja tiedonkulun viiveiden pienentyminen ovat myös osaltaan lisänneet kiinnostusta sotilaallisiin kriisinhallintaoperaatioihin. Erityisesti voitaisiin ajatella niiden korostavan tilanteita, joissa jotain tavallista kiinnostavampaa tapahtuu. Kiinnostus näkyisi kohonneena esiintyvyytenä, mutta myös kiinnostuksen nopeana siirtymisenä seuraavaan ”kuumaan” aiheeseen. Sosiaalisten medioiden kiinnostusta kärjistävä vaikutus voikin olla osasyynä esimerkiksi ISAF-operaation suureen määrään kirjoituksia verrattuna muihin operaatioihin.

Tutkimuskysymyksiin vastattiin. Vastaukset jäivät kuitenkin yleiselle tasolle ja kiinnittyvät harvoin kohtiin eri operaatioiden välillä. Haastavaksi osoittautui ajallisten trendien löytämisessä vertailla kestoiltaan erilaisia sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita. Vertailuryhmää ei kyetty tämän kaltaisessa tutkimuksessa muodostamaan, koska mallia keskimääräistä kirjoitusten määrästä vuosittain sotilaallisessa kriisinhallintaoperaatioissa ei voida rakentaa. Siksi tulosten keskinäinen vertailu tehdään vertailemalla kaikille operaatioille yhteisiä tekijöitä. Kaikilla operaatioilla on esiintyvyyden yhteismäärä ja jakautuminen määritettyihin muuttujiin. Kaikkiin operaatioihin osallistumisella on alku ja loppu. Kaikissa operaatioissa on riskejä ja tapahtumia. Syventämällä tutkimusta *case study* -tyyppisesti olisi todennäköisesti löydetty lisää liit-

tymäpintoja operaatioiden kesken. Tämän tutkimuksen laajuus ei mahdollista tapaustutkimusta.

Tämän tutkimuksen kvantitatiivisen osan luotettavuutta arvioitaessa tulee väistämättä mieleen kysymys: Onko tutkitussa materiaalissa varmasti kaikki Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen Sotilaallista kriisinhallintaa koskevat kirjoitukset ajalta 1.1.2000–30.6.2012. Digilehden arkistosta haettiin lukuisilla aihepiiriin viittaavilla hakusanoilla, mutta on mahdollista, että sähköisen haun tai inhimillisen erehdyksen takia on jäänyt jokin kirjoitus löytämättä, laskematta tai kirjaamatta. Tämä asettaisi yksityiskohtaiset numeromääräiset laskelmat kyseenalaisiksi. Tuloksia arvioitaessa on huomioitava, että yksittäisillä kirjoituksilla ei ole vaikutusta kokonaisuuteen. Suuret erot kirjoitusten yhteismäärissä sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken kertovat riittävästi sotilaallisen kriisinhallinnan esiintymisestä kirjoituksissa.

Klassinen uusrealismi teoriapohjana tämän kaltaiselle tutkimuksella toimii hyvin, koska näkökulma on ulkopuolelta tarkasteleva, selittävä ja malleja etsivä. Tutkimuksen lähestymistapa olisi voinut olla myös laadullinen konstruktivistisella näkökulmalla. Tutkimustyön suppeuden ja tutkittavan esiintyvyyden paljouden takia tässä tutkimustyössä ei päästy tutkimaan Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoitusten sosiaalista kausaalisuutta ympäristön muuttujien kanssa. Tällaisia muuttujia voivat esimerkiksi olla median tuotoksen vastaanottajan tiedontarve, toimittajien vaihtuminen median sisällä tai medioiden keskinäiset suhteet.

Tutkimusaineisto on tutkijasta riippumatonta. Kvalitatiivinen osa tutkimuksesta vaati jonkin verran tulkintaa ja lähdeaineiston jako neljään muuttujaan toteutettiin tutkijan tulkinnan mukaan. Kvantitatiivisessa tutkimuksessa laskettaessa vain määrää ja ajallista jakautumista, lähdeaineistoa voidaan pitää luotettavana. Tutkimustuloksissa on nähtävissä todennettavia samankaltaisuuksia operaatioiden kesken. Kausaalisuussuhteista tehtiin johtopäätöksiä palaamalla laadulliseen tutkimukseen sisällönanalyysillä. Kvantitatiivista osuutta arvioitaessa materiaalia oli riittävästi, jotta voidaan tunnistaa selkeimmät trendit ja niiden ajallinen jakautuminen sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa. Lähdeaineiston suppeudesta johtuen tuloksia ei yleistetä koskemaan koko mediakenttää tai edes koko Helsingin Sanomia. Oletuksena on aina, että media (Helsingin Sanomat) pyrkii välittämään saamansa informaation kohdeyleisölleen oikeellisenä eikä välitä tahallaan väärää informaatiota.¹²¹ Kaikilla toimittajilla ei välttämättä ole ajantasaisia tietoja käynnissä olevista tai aiemmista sotilaallisista kriisinhallintaoperaati-

¹²¹ Nieminen & Pantti 2009, 133–136.

oista. Tällöin uuden tiedon sitominen aiempaan saattaa näkyä kirjoituksissa sanavalinnoissa ja termien käytössä.

Lähdemateriaalissa on havaittavissa intertekstuaalisuutta, joka näkyy viittauksina ja lainauksina toisten sanomalehtien teksteihin sekä intermediaalisuutta, joka näkyy viittauksina ja lainauksina toisiin medioihin.¹²² Näitä ei saada purettua pelkästään yhden median osan tuottamaa materiaalia tutkimalla, vaan tutkimus tulisi laajentaa koskemaan useita eri medioita.

4.3 Jatkotutkimus

Jatkotutkimusta voidaan jatkaa kvantitatiivisena laajentamalla tutkimus vertaamaan Helsingin Sanomien muiden toimitusten uutisointia Ulkomaan toimituksen kirjoituksiin sotilaallisesta kriisinhallinnasta. Tämä voidaan laajentaa kvalitatiiviseksi tutkimukseksi etsimällä lisää syitä kvantitatiivisessa tutkimuksessa tunnistettuihin trendeihin ja kirjoitusten määrän jyrkkiin muutoksiin. Tutkimuksessa tulisi käyttää myös diskurssianalyysiä tutkimusmenetelmänä hyödyksi.

Jotta voitaisiin arvioida Puolustusvoimien tiedottamista, voitaisiin Puolustusvoimien julkaisemia tiedotteita sekä operaatiosta lähetettyjä raportteja vertailla median määrälliseen ja laadulliseen uutisointiin sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista. ISAF:n merkittävä osuus kirjoitusten kokonaismäärässä viittaa operaatiossa olevan jotain erityistä mediaa kiinnostavaa. Näiden tunnistaminen ja tarkempi tutkiminen auttaisivat tulevaisuudessa sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista tiedottamisen ennakoinnissa.

Ihmisen luoma maailma ja media ovat vahva osa maailman sosiaalisia rakenteita. Median tuotokset syntyvät sosiaalisen maailman ja niitä voidaan tulkita sosiaalisten ja kausaalisten lähtökohtien kautta. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamissa kirjoituksissa kausaalisuus syntyy tiedon tarpeesta johon vastaaminen käynnistyy tapahtumasta tai muusta aineiston synnystä. Tiedon muokkaaminen ja jakaminen perustuvat jo tehtyihin valintoihin tiedon tarpeen ja tuottamisen kohdalla. Tiedon jakaminen vastaanottajille ja sen tulkitseminen synnyttävät uusia tiedon tarpeita, johon taas vastataan. Jatkotutkimuksen näkökulma voisi olla miten tiedon tarve ja vastaanottajien palaute medialle ovat muokanneet median tuotoksia.

¹²² Nieminen & Pantti 2009, 113–115.

Tässä tutkimuksessa löydettiin loogisuutta sotilaallisen kriisinhallinnan esiintyvyydessä Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen kirjoituksissa. Tätä voisi syventää etsimällä kausaliteettia Suomen ulkopoliitikan ja sotilaallisen kriisinhallinnan mediassa esiintyvyyden välillä. Näkökulmana voisi olla ulkopoliittisten linjausten vaikuttaminen uutisointiin ja sotilaallisen kriisinhallinnan esiintyvyyteen, josta voitaisiin seurata sotilaallisen kriisinhallinnan esiintyvyyden vaikutuksia Suomen ulkopoliittisiin linjauksiin. Näillä voitaisiin pyrkiä löytämään loogisia malleja, joilla voitaisiin nähdä ennalta median ja ulkopoliitikan suhtautumista toisiinsa sotilaallisen kriisinhallinnan kontekstissa.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Tutkimuksen viitekehys	5
Kuva 2. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä ISAF-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 546 kirjoitusta)	11
Kuva 3. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen ISAF-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	13
Kuva 4. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä KFOR-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 349 kirjoitusta)	14
Kuva 5. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen KFOR-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	16
Kuva 6. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä IFOR, SFOR ja EUFOR ALTHEA -operaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 130 kirjoitusta)	18
Kuva 7. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen IFOR, SFOR ja EUFOR ALTHEA -operaatioista 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	20
Kuva 8. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä UNIFIL-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 159 kirjoitusta)	22
Kuva 9. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen UNIFIL-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	23
Kuva 10. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT-operaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 30 kirjoitusta)	25
Kuva 11. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen EUFOR CHAD/CAR ja MINURCAT-operaatioissa 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	26
Kuva 12. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä UNMEE-operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 20 kirjoitusta)	27
Kuva 13. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen UNMEE-operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	28
Kuva 14. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä EUNAVFOR ATALANTA -operaatiosta vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 7 kirjoitusta)	29

Kuva 15. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen EUNAVFOR ATALANTA -operaatiosta 1.1.2000–30.6.2012 tuottamien kirjoitusten jakautuminen	30
Kuva 16. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten lukumäärä sotilaallisista kriisinhallintaoperaatioista vuosittain 1.1.2000–30.6.2012 (Yhteensä 1241 kirjoitusta)	31
Kuva 17. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten jakautuminen sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken 1.1.2000–30.6.2012	31
Kuva 18. Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen tuottamien kirjoitusten jakautuminen sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden kesken suhteutettuna suomalaisten operatiivisten joukkojen osallistumisvuosiin 1.1.2000–30.6.2012	32

LÄHTEET

Kirjallisuus:

Alasuutari, Pertti, Laadullinen tutkimus 2.0, Vastapaino, InPrint, Riika 2011.

Kananen, Jorma, Kvantti: Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas, Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Tampereen Yliopisto Oy, Juvenes Print, Tampere 2011.

Kenttäohjesääntö Yleinen osa, Puolustusjärjestelmän toiminnan perusteet, Pääesikunta/ Suunnitteluosasto, Ohjesääntönumero 202, Edita Prima Oy, Helsinki. 2007.

Koivula, Tommi, Sodan Kaikuja, Norjan ja Suomen henkilömiinaretoriikka kansainvälisen mediaprosessin ilmentäjänä 1995–2001. Väitöskirja. Tampereen yliopisto. Poliitiikan tutkimuksen laitos. Tampere 2004.

Linnéll, Jarno, Suomen uhkakuvapolitiikka 2000-luvun alussa, Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, Julkaisusarja 1: Strategian tutkimuksia No 29, 2009.

Nieminen, Hannu. Pantti, Mervi. Media markkinoilla: Johdatus joukkoviestintään ja sen tutkimukseen. Loki-Kirjat. Helsinki 2009.

Pernaa Ville, Niemi Mari K., Pitkänen Ville (toim.). Poliitiikan journalismin tila Suomessa. Kirja-Aurora. Turun yliopisto. Painosalama 2009.

Raunio, Ari (toim.), Jouko, Petteri, Kesseli, Pasi, Kulomaa, Jukka, Suursotien vuosisata – Sodan ja taistelun kuva 1900-luvulla, Maanpuolustuskorkeakoulu, Sotahistorian laitos, Julkaisusarja 2 N:o 8, Hakapaino Oy, Helsinki 2002.

Seppänen, Janne, Visuaalinen kulttuuri – Teoriaa ja metodeja mediakuvan tulkitsijalle, Otavan Kirjapaino Oy. Keuruu 2005.

Sipilä, Joonas & Koivula, Tommi, Kuinka strategiaa tutkitaan, Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos, Julkaisusarja 2: Tutkimusselosteita No 50, Helsinki 2013.

Suomen rauhanturvaajaliitto 1968–2008, Suomen rauhanturvaajaliitto, Tammerprint Oy, Tampere 2010.

Terho, Sampo (toim.). Näkökulmia maanpuolustustahtoon. Maanpuolustuskorkeakoulu. Johdattamisen ja sotilaspedagogiikan laitos. Julkaisusarja 2: Artikkelikokoelmat No 5, Helsinki 2010.

Tikka, Martti. Viisi rauhatonta vuosikymmentä, Kuvateos suomalaisesta rauhanturvatyöstä 1965–2006. Puolustusvoimien Kansainvälinen keskus, Helsinki 2006.

Uusitalo, Hannu, Tiede, tutkimus ja tutkielma – Johdatus tutkielman maailmaan, 1.-4. Painos, WSOY 1991, WSOY:n graafiset laitokset Juva 1997.

Varto, Juha. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Juha Varto ja Kirjayhtymä Oy. Tammer-Paino Oy. Tampere 1992.

Ylä-Kotola, Mauri ja Inkinen, Sam (toim.), Mediatieteen kysymyksiä 4 – Mitä Mediatiede ei ole?. Lapin yliopisto, Taiteiden tiedekunta, Mediatieteen julkaisuja C2, Karisto Oy, Hämeenlinna 2001.

Aineistot:

Tasavallan Presidentin esittely 3.12.2010,
[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=314302> / 24.1.2013.]

Tasavallan Presidentin esittely 13.3.2009,
[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=256011> / 24.1.2013]

Tasavallan Presidentin esittely 16.12.2011,
[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=346233> / 24.1.2013]

Tasavallan Presidentin esittely 5.12.2008,
[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=247082> / 24.1.2013]

Tasavallan Presidentin esittely 8.9.2006,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=167199> / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1031 (1995),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1031%281995%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1088 (1996),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1031%281995%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1244 (1999),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1031%281995%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1312 (2000),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1312%282000%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1386 (2001),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1031%281995%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1575 (2004),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1575%282004%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1701 (2006),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1778%282007%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1778 (2007),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1778%282007%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1827 (2008),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1827%282008%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1861 (2009),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1861%282009%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 1923 (2010),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/1923%282010%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 425 (1978),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/425%281978%29 / 24.1.2013]

United Nations Security Council Resolution 426 (1978),

[http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/426%281978%29 / 24.1.2013]

Valtioneuvoston yleisistunto 17.1.2002,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=128548> / 24.1.2013]

Valtioneuvoston yleisistunto 19.2.2004,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=128666> / 24.1.2013]

Valtioneuvoston yleisistunto 20.12.2007,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=216216> / 24.1.2013]

Valtioneuvoston yleisistunto 3.12.2002,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/paatokset/paatos/fi.jsp?oid=128236> / 24.1.2013]

Valtioneuvoston Viikko 25, 19.6.1999–25.6.1999,

[<http://valtioneuvosto.fi/toiminta/vnviikko/vnviikko/viikko.jsp?oid=103696> / 24.1.2013]

Lehtiartikkelit:

Helsingin Sanomien Ulkomaan toimituksen sotilaallista kriisinhallintaa käsittelevät kirjoitukset 1.1.2000–30.6.2012. [<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/> /]. Haettu marraskuun 2012 aikana.

Helsingin Sanomat (3.2.2000) YK:n linja-auto sinkoiskun kohteeksi Kosovossa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YKn+linja->

au-

[to+sinkoiskun+kohteeksi+Kosovossa/aaHS20000203SI3UL01mdz?src=haku&ref=arkisto%2F/](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YKn+linja-auto+sinkoiskun+kohteeksi+Kosovossa/aaHS20000203SI3UL01mdz?src=haku&ref=arkisto%2F/), 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.2.2000) Kosovossa mellakoitiin väkivaltaisesti,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kosovossa+mellakoitiin+v%C3%A4kivaltaisesti/aaHS20000205SI3UL02muj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.2.2000) Sala-ampujat haavoittivat Kosovon rauhanturvaajia,

[[http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sala-](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sala-ampu-)

ampu-

[jat+haavoittivat+Kosovon+rauhanturvaajia/aaHS20000214SI1UL01oxo?src=haku&ref=arkisto%2F/](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sala-ampujat+haavoittivat+Kosovon+rauhanturvaajia/aaHS20000214SI1UL01oxo?src=haku&ref=arkisto%2F/), 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (22.2.2000) KFOR pysäytti Mitrovican albaanit,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kfor+pys%C3%A4ytti+Mitrovican+albaanit/aaHS20000222SI2UL01ql2?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 4.11.2012]

Helsingin Sanomat (4.3.2000) Kroaattikenraali sai Bosnian sotarikoksista 45 vuoden tuomion. ,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kroaattikenraali+sai+Bosnian+sotarikoksista+45+vuoden+tuomion/aaHS20000304SI1UL03t9b?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.3.2000) Kosovon Mitrovica tihkuu katkeraa kaunaa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kosovon+Mitrovica+tihkuu+katkeraa+kaunaa/aaHS20000305SI3UL02t2n?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.3.2000) Aseellinen kahakka Serbiassa Kosovon rajaseudulla,

[www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Aseellinen+kahakka+Serbiassa+Kosovon+rajaseudulla/aaHS20000305SI3UL02t2l?src=haku&ref=arkisto%2F/, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.3.2000) 41 haavoittui Mitrovican kahakoissa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/41+haavoittui+Mitrovican+kahakoissa/aaHS20000308SI4UL01tuz?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.3.2000) KFOR kiristää valvontaa Serbian ja Kosovon rajalla,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kfor+kirist%C3%A4%C3%A4+valvontaa+Serbian+ja+Kosovon+rajalla/aaHS20000311SI3UL02ujj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (17.3.2000.) Albaanien asekatkō paljastui Kosovossa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Albaanien+asek%C3%A4tk%C3%B6+paljastui+Kosovossa/aaHS20000317SI3UL01vsd?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (4.4.2000) Krajisnik pidätettiin Bosniassa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Krajisnik+pid%C3%A4tettiin+Bosniassa/aaHS20000404SI3UL04zuc?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.4.2000) Rauhanturvaajia haavoittui Kosovossa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Rauhanturvaajia+haavoittui+Kosovossa/aaHS20000405SI4UL01020?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.4.2000) Ruotsalainen rauhanturvaaja ampui serbiä,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ruotsalainen+rauhanturvaaja+ampui+serbi%C3%A4+Kosovossa/aaHS20000408SI1UL010ow?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (29.4.2000) Kosovon kiihkoalbaanien iskut kiihtyneet Etelä-Serbiassa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kosovon+kiihkoalbaanien+iskut+kiihtyneet+Etel%C3%A4-Serbiassa/aaHS20000429SI1UL014r3?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.6.2000) Etiopia hyökkäsi Eritreaan rauhansopimuksesta huolimatta,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Etiopia+hy%C3%B6kk%C3%A4si+Eritreaan+rauhansopimuksesta+huolimatta/aaHS20000611SI1UL04e5v?src=haku&ref=arkisto%2F/>,
14.11.2012]

Helsingin Sanomat (16.6.2000) Turvavyöhyke Etiopian ja Eritrean väliin,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Turvavy%C3%B6hyke+Etiopian+ja+Eritrean+v%C3%A4liin/aaHS20000616SI1UL06f5e?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (16.7.2000) Suomalaisten vartioasemaan iskettiin singolla Kosovossa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaisten+vartioasemaan+iskettiin+singolla+Kosovossa/aaHS20000716SI4UL01kvx?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (24.7.2000) Epäluulo syvällä sodan osapuolissa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ep%C3%A4luulo+on+syv%C3%A4ll%C3%A4+sodan+osapuolissa/aaHS20000724SI2UL01mir?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (20.8.2000) Ainakin yhdeksän serbilasta haavoittui Kosovon räjähdyksessä,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ainakin+yhdeks%C3%A4n+serbilasta+haavoittui+Kosovon+r%C3%A4j%C3%A4hdyksess%C3%A4/aaHS20000820SI2UL03rv2?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (23.8.2000) Kfor-sotilas ampui kaksi albaanimiestä Kosovossa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kfor->

soti-

las+ampui+kaksi+albaanimiest%C3%A4+Kosovossa/aaHS20000823SI3UL01skf?src=haku&ref=arkisto%2F/

Helsingin Sanomat (25.8.2000) Voimankäyttöä tehostetaan suomalaisten rauhanturvaajien koulutuksessa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Voimank%C3%A4ytt%C3%B6%C3%A4+tehostetaan+suomalais-ten+rauhanturvaajien+koulutuksessa/aaHS20000825SI1UL01t07?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 4.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.1.2001) Uraaniammusten riskeistä kiivas keskustelu,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Uraaniammusten+riskeist%C3%A4+kiivas+keskustelu/aHS20010105SI4UL0112s?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (6.1.2001) NATO ilmoitti tutkivansa uraaniammusten säteilyvaikutukset,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato+ilmoitti+tutkivansa+uraaniammusten+s%C3%A4teilyvaikutukset/aaHS20010106SI4UL04li0?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.1.2001) Stuk tyrmää täysin leukemiyhteyden,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Stuk+tyrm%C3%A4%C3%A4+t%C3%A4ysin++leukemiyhteyden/aaHS20010111SI1UL01m6n?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (13.1.2001) Tuomioja kannattaa uraaniaseiden kieltoa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Tuomioja+kannattaa+uraaniaseiden+kieltoa/aaHS20010113SI2UL01mlj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (18.1.2001) EU-parlamentti vaati keskeyttämään uraaniammusten käytön,

[[http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU-](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU-parlament-)

[parlament-](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU-parlament-)

[ti+vaati+keskeytt%C3%A4m%C3%A4%C3%A4n+uraaniammusten+k%C3%A4yt%C3%B6n/aaHS20010118SI1UL03nmb?src=haku&ref=arkisto%2F/](http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU-parlament-ti+vaati+keskeytt%C3%A4m%C3%A4%C3%A4n+uraaniammusten+k%C3%A4yt%C3%B6n/aaHS20010118SI1UL03nmb?src=haku&ref=arkisto%2F/), 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (25.1.2001) Uraaniammusten terveysriskeistä ei näyttöä,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato++Uraaniammusten+terveysriskeist%C3%A4+ei+n%C3%A4ytt%C3%B6%C3%A4/aaHS20010125SI1UL05pa5?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 4.11.2012]

Helsingin Sanomat (2.2.2001) WHO: Uraaniammukset eivät ole Kosovossa vaaraksi siviileille,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/WHO+Uraaniammukset+eiv%C3%A4t+ole+Kosovossa+vaaraksi+siviileille/aaHS20010202SI3UL01qp8?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.2.2001) NATO ja Eu valmiita turvavyöhykkeen kaventamiseen,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato+ja+EU+valmiita+turvavy%C3%B6hykkeen+kaventamiseen/aaHS20010228SI5UL01wd1?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (28.2.2001) Sadat Makedonian albaanit pakenivat rajakahakoita vuorten yli Kosovoon,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sadat+Makedonian+albaanit+pakenivat++rajakahakoita+vuorten+yli+Kosovoon/aaHS20010228SI5UL01wcj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.3.2001) YK: Uraaniamuksista ei suurta riskiä Kosovossa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YK+Uraaniamuksista+ei++suurta+riski%C3%A4+Kosovossa/aaHS20010314SI1UL02z1q?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (7.4.2001) Bosnian kroaatit ampuivat kohti rauhanturvaajia,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Bosnian+kroaatit+ampuivat+kohti+rauhanturvaajia/aaHS20010407SI3UL01402?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.4.2001) Powell vakuutti Balkanilla USA:n sitoutumista,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Powell+vakuutti+Balkanilla+USAn+sitoutumista/aaHS20010414SI1UL015n3?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (17.4.2001) Serbikomentaja syytteeseen Srebrecican joukkomurhista,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Serbikomentaja+syytteeseen+Srebrecican+joukkomurhasta/aaHS20010417SI4UL015ml?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (30.6.2001) Karadzic ja Mladic edelleen vapaina,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Karadzic+ja+Mladic+edelleen+vapaina/aaHS20010630SI1UL01kq0?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (29.8.2001) Suomalaisia tulitettiin Kosovossa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaisia+tulitettiin+Kosovossa/aaHS20020829SI3UL01ymc?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.11.2001). YK esitteli suunnitelmiaan Afganistanin tulevaisuudesta,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YK+esitteli+suunnitelmiaan+Afganistanin+tulevaisuudesta/aaHS20011114SI3UL03cqf?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (19.11.2001) YK taivutteli Pohjoista liittoa neuvottelupöytään,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YK+taivutteli+Pohjoisen+liittoa+neuvottelup%C3%B6yt%C3%A4%C3%A4n/aaHS20011119SI2UL01dsk?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (27.11.2001) YK haluaa Afganistaniin ystävällisen hallituksen,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/YK+haluaa+Afganistaniin+yst%C3%A4v%C3%A4llisen+hallituksen/aaHS20011127SI1UL02fgc?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (26.1.2002) EU aloittamassa kriisinhallintaa Bosniassa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU+aloittamassa+kriisinhallintaa+Bosniassa/aaHS20020126SI4UL01r1d?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (3.4.2002) Serbia lupaa luovuttaa lisää sotarikollisia Haagin sotarikostuomioistuimeen,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Serbia+lupaa+luovuttaa+lis%C3%A4%C3%A4+sotarikollisia+Haagin+sotarikostuomioistuimeen/aaHS20020403SI1UL044xj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (5.4.2002) Afganistanin sisäministeriö pidätti satoja kaappausyrityksestä epäiltyjä,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Afganistanin+sis%C3%A4ministeri%C3%B6+pid%C3%A4tti+satoja+kaappausyrityksest%C3%A4+ep%C3%A4iltyj%C3%A4/aaHS20020405SI1UL025eb?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (20.4.2002) Erikoisjoukot jahtaavat Bosniassa etsintäkuulutettuja,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Erikoisjoukot+jahtaavat+Bosniassa+etsint%C3%A4kuulutettuja/aaHS20020420SI1UL048h2?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 24.11.2012]

Helsingin Sanomat (27.6.2002) USA voi kaataa YK:n Bosnia-operaation,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/USA+voi+kaataa+YKn+Bosnia-operaation/aaHS20020627SI3UL02mde?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (12.7.2002) USA tuli vastaan rauhanturvakiistassa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/USA+tuli+vastaan+rauhanturvakiistassa/aaHS20020712SI3UL01oy4?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (17.12.2002) EU ja NATO aloittavat sotilaallisen yhteistyön,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU+ja+Nato+aloittavat+sotilaallisen+yhteisty%C3%B6n/aaHS20021217SI1UL01koa?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (6.3.2003) Vakava uutinen Kosovosta,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Vakava+uutinen+Kosovosta/aaHS20000306SI3UL01tcs?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.1.2004) Rauhanturvaajat yrittivät pidättää serbijohtaja Karadzicin,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Rauhanturvaajat+yrittiv%C3%A4t+pid%C3%A4tt%C3%A4+serbijohtaja+Karadzicin/aaHS2004011SI1UL02hfe?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (10.3.2004) Serbiassa alkoi ensimmäinen suuri sotarikosoikeudenkäynti,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Serbiassa+alkoi+ensimm%C3%A4inen+suuri+sotarikos+oikeudenk%C3%A4ynti/aaHS20040310SI3UL010jb?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (2.12.2004) Bosnian operaatio siirtyy Natolta EU:lle,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Bosnian+operaatio+siirtyy+Natolta+EUlle/aaHS20041202SI4UL01oae?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.2.2006) Asejoukko hyökkäsi Afganistanissa suomalaisten käyttämään tukikohtaan,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Asejoukko+hy%C3%B6kk%C3%A4si+Afganistanissa+suomalais-ten+k%C3%A4ytt%C3%A4m%C3%A4n+tukikohtaan/aaHS20060208SI2UL01qip?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (20.2.2006) Väkivalta pahentunut Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/V%C3%A4kivalta+pahentunut+Afganistanissa/aaHS20060320SI2UL033b1?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (23.4.2006) Pommi surmasi kanadalaisia Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Pommi+surmasi+kanadalaisia+Afganistanissa/aaHS20060423SI1UL03tv0?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (19.5.2006) Väkivallan lisääntymistä osattiin odottaa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/V%C3%A4kivallan+lis%C3%A4ntymist%C3%A4+osattiin+odottaa/aaHS20060519SI1UL0121k?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.6.2006) Nato kasvattaa joukkotavoitettaan,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato+kasvattaa+joukkotavoitettaan/aaHS20060609SI1UL02uqy?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (18.6.2006) Kosovossa löydettiin suuri asekätkö suomalaispataljoonan alueelta,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kosovossa+l%C3%B6ydettiin+suuri+asek%C3%A4tk%C3%B6+suomalaispataljoonan+alueelta/aaHS20000618SI1UL01fxv?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (1.8.2006) Nato otti Etelä-Afganistanin valvontaansa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato+otti+Etel%C3%A4-Afganistanin+valvontaansa/aaHS20060801SI2UL026mg?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (10.8.2006) Libanonissa kuollut upseeri tunnistettiin,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Libanonissa+kuollut+upseeri+tunnistettiin/aaHS20060810SI3UL01nx1?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (12.8.2006) Israelin pääministeri hyväksyi YK:n tulitaukosuunnitelman Libanonissa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Israelin+p%C3%A4ministeri+hyv%C3%A4ksyi+YKn+tulitaukosuunnitelman+Libanonissa/aaHS20060812SI3UL01up2?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.9.2006) Eteläinen Afganistan on karua maastoa Natolle,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Etel%C3%A4inen+Afganistan+on+karua+maastoa+Natolle/aaHS20060909SI1UL02hcx?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (17.2.2007) Venäjä: Kosovon itsenäisyydellä olisi kielteisiä seurauksia,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ven%C3%A4j%C3%A4+Kosovon+itsen%C3%A4isyydell%C3%A4+olisi+kielteisi%C3%A4+seurauksia/aaHS20070217SI1UL0473z?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (6.4.2007) Ahtisaaren suunnitelma läpi Kosovon parlamentissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ahtisaaren+suunnitelma+l%C3%A4pi+Kosovon+parlamentissa/aaHS20070406SI2UL02djy?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (29.9.2007) Kosovon albaanit ja Serbia yrittävät neuvotella New Yorkissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kosovon+albaanit+ja+Serbia+yritt%C3%A4v%C3%A4t+neuvotella+New+Yorkissa/aaHS20070929SI1UL02fl6?src=haku&ref=arkisto%2F/>,
5.11.2012]

Helsingin Sanomat (15.10.2007) Asejoukot uhoavat sotaa Kosovossa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Asejoukot+uhoavat+sotaa+Kosovosta/aaHS20071015SI1UL028kk?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (20.2.2008) Nato sulki yhteydet Kosovosta Serbiaan mellakoiden jälkeen,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Nato+sulki+yhteydet+Kosovosta+Serbiaan+mellakoiden+j%C3%A4lkeen/aaHS20080220SI3UL036r7?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (21.10.2007) Suomalaiset varautuvat pahimpaan,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaiset+varautuvat+pahimpaan/aaHS20071021SI1UL030jg?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (25.10.2007) Kansainväliset joukot Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kansainv%C3%A4liset+joukot+Afganistanissa/aaHS20071025SI1UL02gfr?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (7.11.2007) Afganistanin verisin itsemurhaisku surmasi useita kymmeniä siviileitä,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Afganistanin+verisin+itsemurhaisku+surmasi+useita+kymmeni%C3%A4+siviileit%C3%A4/aaHS20071107SI1UL012cx?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 30.11.2012]

Helsingin Sanomat (18.12.2007) Suomi ei mukana selvitystyössä,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomi+ei+mukana+selvitysty%C3%B6ss%C3%A4/aaHS20071218SI2UL0130z?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 30.11.2012]

Helsingin Sanomat (2.2.2008) EU lykkää rauhanturvaajien lähettämistä Tšadiin,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/EU+lykk%C3%A4%C3%A4+rauhanturvaajien+l%C3%A4hett%C3%A4mist%C3%A4+T%C5%A1adiin/aaHS20080202SI2UL01e3n?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (21.2.2008) Serbit protestoivat kolmatta päivää,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Serbit+protestoivat+kolmatta+p%C3%A4iv%C3%A4%C3%A4/aaHS20080221SI1UL01cmi?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 4.11.2012]

Helsingin Sanomat (3.6.2009a) Suomalaiset mukana alusta saakka,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaiset+mukana+alusta+saakka/aaHS20090603SI1UL012ag?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (3.6.2009b) Vankilan ovet avautuivat suomalaisille,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Vankilan+ovet+avautuivat+suomalaisille/aaHS20090603SI1UL012ah?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (25.7.2009) Mutta onko Suomi sodassa?,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Mutta+onko+Suomi+sodassa/aaHS20100119SI1UL01i21?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (28.7.2009) Sota ja rauha,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sota+ja+rauha/aaHS20090728SI2UL01vbz?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.9.2009) Stubb: ”Me ollaan samaa jalkapallojoukkuetta”,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Stubb+Me+ollaan+samaa+jalkapallojoukkuetta/aaHS20090909SI1UL01913?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 25.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.10.2009) Kahden sodan sota,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kahden+sodan+sota/aaHS20091008SI1UL029x9?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 17.11.2012]

Helsingin Sanomat (4.11.2009) Saksalaisministeri: Afganistanissa käydään sotaa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Saksalaisministeri+Afganistanissa+k%C3%A4yd%C3%A4n+sotaa/aaHS20091104SI2UL0224j?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 3.11.2012]

Helsingin Sanomat (19.1.2010) Mutta onko Suomi Sodassa?,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Mutta+onko+Suomi+sodassa/aaHS20090725SI1UL01c2d?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (29.1.2010) Tšad ei halua rauhanturvaajien jatkavan YK-operaatioissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/T%C5%A1ad+ei+halua+rauhanturvaajien+jatkavan+YK-operaatiota/aaHS20100129SI1UL01ty8?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 19.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.2.2010) Kaksi ruotsalaissotilasta ja tulkki kuolivat tulituksessa Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Kaksi+ruotsalaissotilasta+ja+tulkki+kuolivat+tulituksessa+Afganistanissa/aaHS20100208SI4UL016kb?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (10.2.2010) Ruotsi kiistelee, onko se sodassa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ruotsi+kiistelee+onko+se+sodassa/aaHS20100210SI4UL03n8e?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.2.2010) Talebanin vastarinta Helmandissa jäi heikoksi,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Talebanin+vastarinta+Helmandissa+j%C3%A4i+heikoksi/aaHS20100214SI3UL01lz0?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (3.4.2010) Saksalaiset kovassa taistelussa Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Saksalaiset+kovassa+taistelussa+Afganistanissa/aaHS20100403SI2UL01guz?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

1 Helsingin Sanomat (6.4.2010) Tosi kaukana Tallinnasta,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Tosi+kaukana+Tallinnasta/aaHS20100406SI1UL017ch?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (7.4.2010) Epäluottamuksen kolmiossa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ep%C3%A4luottamuksen+kolmiossa/aaHS20100407SI3UL01g1p?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.4.2010) Taistelukentän tappavin ase,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Taistelukent%C3%A4n+tappavin+ase/aaHS20100408SI1UL03pcv?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.4.2010) Erävoitto kuivuneessa joenuomassa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Er%C3%A4voitto+kuivuneessa+joenuomassa/aaHS20100409SI1UL01z6o?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (10.4.2010) Ollako Afganistanissa vai eikö olla,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ollako+Afganistanissa+vai+eik%C3%B6+olla/aaHS20100410SI1UL027zq?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (1.5.2010) S-sana nousi esiin, [<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/S-sana+nousi+taas+esiin/aaHS20100501SI1UL04nz6?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.6.2010) Aikataulut eivät toimi Afganistanissa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Aikataulut+eiv%C3%A4t+toimi+Afganistanissa/aaHS20100611SI1UL01pem?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 20.11.2012]

Helsingin Sanomat (21.7.2010) Karzai: Turvallisuus Afganistanin käsiin 2014,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Karzai+Turvallisuus+Afganistanin+k%C3%A4siin+2014/aaHS20100721SI1UL01yba?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 30.11.2012]

Helsingin Sanomat (2.8.2010) Hollantilaiset lähtevät kotiin Afganistanista,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Hollantilaiset+l%C3%A4htev%C3%A4t+kotiin+Afganistanista/aaHS20100802SI1UL01e9m?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 6.11.2012]

Helsingin Sanomat (8.10.2010) Suomalaisjoukot Afganistanissa yhä kovemmissa taisteluissa,

[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaisjoukot+Afganistanissa+yh%C3%A4+kovemmissa+taisteluissa/aaHS20101008SI1UL04phj?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 5.11.2012]

Helsingin Sanomat (16.10.2010) Suomalaisjoukkoja tulitettiin taas Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaisjoukkoja+tulitettiin+taas+Afganistanissa/aaHS20101016SI1UL015su?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (21.10.2010) Ruotsin Afganistan-politiikka elää kriittisiä hetkiä,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ruotsin+Afganistan-politiikka+el%C3%A4+kriittisi%C3%A4+hetki%C3%A4/aaHS20101021SI1UL02svb?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (2.11.2010) Suomi ei aseta aikarajaa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomi+ei+aset+aikarajaa/aaHS20101102SI1UL03m9l?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 17.11.2012]

Helsingin Sanomat (20.11.2010) Suomalaiset selvisivät täpärästi sinkoiskusta,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaiset+selvisiv%C3%A4t+t%C3%A4p%C3%A4r%C3%A4sti+sinkoiskusta/aaHS20101120SI2UL01h35?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 17.11.2012]

Helsingin Sanomat (22.11.2010) Suomalainen haavoittui iskussa tukikohtaan Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalainen+haavoittui+iskussa+tukikohtaan+Afganistanissa/aaHS20101122SI1UL014p9?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.12.2010a) Pohjoisen rauha,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Pohjoisen+rauha/aaHS20101209SI1UL01qzg?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 15.11.2012]

Helsingin Sanomat (9.12.2010b) Taleban lukee tämän jutun,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Taleban+lukee+t%C3%A4m%C3%A4n+jutun/aaHS20101209SI1UL01qze?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.12.2010) Vain sotilas ei pukeudu burkaan,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Vain+sotilas+ei+pukeudu+burkaan/aaHS20101211SI2UL01ezv?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 7.11.2012]

Helsingin Sanomat (11.7.2011) Tanskalaissojilas kuoli pommi-iskussa Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Tanskalaissojilas+kuoli+pommi-iskussa+Afganistanissa/aaHS20110711SI1UL02g49?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (7.8.2011) USA menetti yli 30 sotilasta Talebanin iskussa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/USA+menetti+yli+30+sotilasta+Talebanin+iskussa/aaHS20110807SI1UL03dxn?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 18.11.2012]

Helsingin Sanomat (14.8.2010) Suomalaisia sotilaita tulitettiin Afganistanissa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Suomalaisia+sotilaita+tulitettiin+Afganistanissa/aaHS20110814SI1UL028bi?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 9.11.2012]

Helsingin Sanomat (12.9.2011) Yli 90 haavoittui Talebanin itsemurhaiskussa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Yli+90+haavoittui+Talebanin+itsemurhaiskussa/aaHS20110912SI1UL01p5r?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 16.11.2012]

Helsingin Sanomat (16.11.2011) Sotilas kantaa asetta jopa tukikohdassa,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Sotilas+kantaa+asetta+jopa+tukikohdassa/aaHS20111116SI1UL01uae?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (22.11.2011a) Afganistanissa tulee uhreja,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Afganistanissa+tulee+uhreja/aaHS20111122SI4UL01gec?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 14.11.2012]

Helsingin Sanomat (22.11.2011b) Ruotsalaissojilas kertoi vihollisen tappamisesta konekiväärillä,
[<http://www.hs.fi/paivanlehti/arkisto/Ruotsalaissojilas+kertoi+vihollisen+tappamisesta+konekiv%C3%A4%C3%A4rill%C3%A4/aaHS20111122SI4UL01ge6?src=haku&ref=arkisto%2F/>, 28.11.2012]

Tutkimukset:

Herman, Fanie & Szanajda, Andrew, The Role of the Chinese Media in Establishing Common Ground between Sino-African Philosophical Traditions: A Case Study on Peacekeeping Oper-

ations, Graduate Institute of International Politics, National ChungHsin University, Taichung, Chinese Taipei, 2012.

Huhtamella, Tapio, NATO GOP:n soveltuvuus taktisen tason suunnitteluun kriisinhallinta-operaatioissa, Esiupseerikurssin tutkielma 2009.

Hyvönen, Jari, Suomen kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan yhteiskunnallinen vaikuttavuus, Esiupseerikurssin tutkielma 2012.

Murphy, Erin, Perceptions of the International Media in Post-Conflict Srebrenica, Bosnia-Herzegovina, University of North Carolina at Chapel Hill, 2010.

Mikkonen, Riku, Sotilaan eettinen toimintakyky ja päätöksenteko – Teoreettinen mallinnus ja empiirinen tutkimus kriisinhallintaympäristössä, Yleisesikuntaupseerikurssin diplomityö 2007

Sikanen Tommi, Miksi pieni valtio panostaa kriisihallintaan?, pro gradu, Tampereen yliopisto. Johtamiskorkeakoulu, Kansainvälinen politiikka, 2012.

Virta, Jami. Juoksuhaudoista yhteiskuntaan: Vuosien 1965–1975 sotilaallista maanpuolustusta ja puolustusvoimia koskevan joukkotiedotuksen diskursiivinen tarkastelu. Tohtoriopiskelijan väitöskirja. Maanpuolustuskorkeakoulu. Sotahistorian laitos., Julkaisusarja 1, N:o 15, 2012.

Internet lähteet:

<http://eunavfor.eu/>. 23 ja 24.1.2013.

<http://unifil.unmissions.org/Default.aspx?tabid=11553&language=en-US>. 24.1.2013.

<http://unifil.unmissions.org/Default.aspx?tabid=11553&language=en-US>. 24.1.2013.

<http://www.aco.nato.int/kfor/about-us/mission.aspx>. 19.3.2013.

<http://www.aco.nato.int/kfor/about-us/mission.aspx>. 23.1.2013.

http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=134.
24.1.2013.

http://www.euforbih.org/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=134.
24.1.2013.

http://www.globalsecurity.org/military/ops/oef_orbat_isaf.htm. 29.1.2013.

<http://www.isaf.nato.int/mission.html>. 24.1.2013.

<http://www.levikintarkastus.fi/levikkitietokanta/index.php>. 27.9.2012.

<http://www.nato.int/sfor/organisation/mission.htm>. 24.1.2013.

http://www.puolustusvoimat.fi/portal/puolustusvoimat.fi!/ut/p/c5/vZPLjqpAEIafxQfQrgak7WVjA4LQIFeHjcE7AjM4Xhh5-sPJJCc5i3E1sWpV-VP1_fmTQhnq-z2_F4f8Wny85xVaokxdqBI-14WpYOBTDawQdMURNg5jBaVoCcoqPD0aayu74ARfbsQ9WThu6-oliHj46GfJ5W84hKsjSuoKbklhJARsKE6Mhc7sfEiay6C_lf2lmZI6mdmAqTd3e5rnQEIcH09NeK4D_tb_uTX9qdK75TGNYiKbsfp03wvItw4_FAP0hjLyUxpcBhT9YhrPWNFUfR2LSS9k4dexJi_McEJeyBr_KstGWbGuR-2mHsGIqhRjddx_EFYxBhmlpxgIv1gtd_Dck49Xf-Yaps0Wep1o5LA9l9tjoqyCbodt0_5cy_t-m6ZMmh2YVklpc2NVcm6NlidKofBjo9EiKFN84rQ4p9NVTaphW39etOWZGF5e-ZDMN9VCZDSNmN9FzIKyrJpyEj5WhqhOPkRrug3IvYjqB_cWnWitySb2ivI2jI5V19yM69gbfo0X3naf7UvN1HJtywYDJGYf9Q419b3Rg1m3_K937A_3TDvL/dl3/d3/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/?pcid=aaf796804a57b9f38356ffc7aa234f5d. 24.1.2013.

<http://www.sanoma.fi/tietoa-sanomasta/sanoma-news>. 24.1.2013.

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/minurcat/mandate.shtml>. 24.1.2013.

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unmee/mandate.html>. 24.1.2013.

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unmee/mandate.html>. 24.1.2013.

<http://www.un.org/en/peacekeeping/missions/past/unmee/mandate.html>. 24.1.2013

Muut lähteet:

FinPSO-pers vahvuudet 1956 to 31.12.2012 –taulukko, Porin Prikaatin Esikunta, Operatiivinen

Osasto, Rekrytointiala. Aineisto saatu 17.1.2013. Aineisto kirjoittajalla.

Puolustusvoimien määritelmärekisteri, Puolustusvoimien asianhallintajärjestelmä.

Haastattelut:

Majuri Jouni Koskisen haastattelu sähköpostitse 23.1.2013. Aineisto kirjoittajalla.